

Administratīvā apgabaltiesa**SPRIEDUMS**

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2026. gada 15. aprīlī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Valda Zommere, tiesneši Ilze Amona un Kaspars Berķis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Nosaukums A/ pieteikumu par Rīgas domes 2024. gada 27. marta lēmuma Nr. RD-24-3440-lē (prot. Nr. 116, 36. §) un uz tā pamata 2024. gada 7. augustā starp Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašuma departamentu un trešo personu /Nosaukums B/ noslēgtā līguma par nekustamā īpašuma bezatlīdzības lietošanu atcelšanu, kā arī zaudējumu atlīdzināšanu 18 043,28euro, sakarā ar Rīgas domes un /Nosaukums B/ apelācijas sūdzībām un /Nosaukums A/ pretapelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2025. gada 7. februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas dome (turpmāk – dome) 2024. gada 27. martā pieņēma lēmumu Nr. RD-24-3440-lē (prot. Nr. 116, 36. §) (turpmāk – Lēmums) par nekustamā īpašuma /Numurs A/ (kadastra Nr. /Numurs A/), daļas “A”, kuras robežas iezīmētas Lēmumam pievienotajā situācijas plānā, ar asfaltētu laukumu 6678 m² platībā (turpmāk – nekustamais īpašums), nodošanu bezatlīdzības lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai – /Nosaukums B/ (turpmāk – trešā persona), lai atbalstītu tās sabiedriskā labuma darbību sabiedrības interesēs jauniešu un bērnu ielu kultūras un sporta pasākumu organizēšanā. Lēmums pieņemts, pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 21. punktu, 73. panta ceturto daļu, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Izšķērdēšanas novēršanas likums) 5. panta otrās daļas 4.¹ punktu, trešo, 3.¹, piekto un sesto daļu.

2024. gada 7. augustā dome ar trešo personu uz Lēmuma pamata noslēdza līgumu Nr. RD24-705-lī (turpmāk – Līgums) par nekustamā īpašuma nodošanu lietošanā uz pieciem gadiem.

[2] Tiesā saņemts pieteicēja /Nosaukums A/ pieteikums, kas pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Nekustamais īpašums ir publiska lieta. Tiesības uz publiskas lietas lietošanu ir ikvienam. Arī pieteicējam ir interese lietot nekustamo īpašumu. Atbilstoši labas pārvaldības principam tas bija jānodod lietošanā konkursa kārtībā saskaņā ar publisko iepirkumu principiem.

[2.2] Domei ir pienākums pamatot bezatlīdzības nodošanas nepieciešamību un lietderību, kā arī paredzēt noteikumus, kas nodrošina attiecīgas mantas saglabāšanu un atbilstošu izmantošanu. Dome pārkāpusi Izšķērdēšanas novēršanas likuma 1. pantā noteikto mērķi mantu izmantot likumīgi, atbilstoši iedzīvotāju interesēm, neizšķērdējot un ierobežojot korupciju.

[2.3] Trešā persona pasākumus nekustamajā īpašumā organizē tikai trīs vasaras mēnešus, pārējā gada laikā nenodrošina sporta aktivitātes. Piemēram, agrāk bija slidotava, tagad tādas nav. Tomēr arī šajos trīs vasaras mēnešos piekļuve nekustamā īpašuma teritorijai ir ierobežota, jāveic maksājums – 1 euro par dienas apmeklējumu vai 9,99 euro par mēnesi – par atklātās trenāžieru zāles apmeklējumu. Turklāt maksājums jāveic citai biedrībai, nevis trešajai personai. Pieteicēja apšaubā, vai tam ir tiesisks pamats.

[2.4] Trešā persona nekustamo īpašumu izmanto gan kā stāvlaukumu un auto mazgātavu, gan tualetēm, gan noliktavu mantām, būvmateriāliem un pat būvgružiem. Tas neatbilst nekustamā īpašuma lietošanas mērķim un sporta bāzes statusam, kā arī neatbilst ceļu satiksmes noteikumiem un iedzīvotāju interesēm, ne arī tam, ka Grīziņkalns ir arhitektūras piemineklis. Iedzīvotāji pārvietojas parkā, apejot tualetes, mantas, automašīnas.

[2.5] Trešā persona rada pārmērīgus trokšņus jeb vides piesārņojumu gan pasākumu laikā, gan uzstādot un demontējot sastatnes. Pieteicēja norāda uz Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk – PVO) apkopotajiem datiem, ka jau 55 dB(A) troksnis ir bīstams veselībai.

[2.6] Nekustamo īpašumu varētu izmantot labvēlīgākā veidā – pirmkārt, visu gadu, otrkārt, nekustamajā īpašumā nenovietot mantas, automašīnas, tualetes, treškārt, bez pārmērīgiem trokšņiem.

[2.7] Nekustamā īpašuma lietošana pārkāpj ilgtspējas principu, kas ietverts Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 115. pantā. Proti, lēmumiem, kas ietekmē vidi, jābūt vispusīgi izvērtētiem, līdzsvarojot sabiedrības labklājību, vides un ekonomikas intereses. Dome nav ņēmusi vērā piesardzības principu, proti, nākotnē plānotās darbības iespējamo negatīvo seku mazināšanu vai novēršanu.

[2.8] Lēmuma apspriedes laikā izskanēja vairāki līguma slēgšanas termiņi, arī divu gadu termiņš. Tomēr tika pieņemts tieši trešās personas piedāvātais – 5 gadi.

[2.9] Dome nav vērtējusi līdzšinējo trešās personas darbību un meklējusi līdzsvaru starp dažādām sabiedrības interesēm. Bija jāizvērtē arī citu iestāžu ieteikumi.

[2.10] Lēmums neatbilst Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta trešajai daļai un Administratīvā procesa likuma 13. pantā konkretizētajam samērīguma principam un 65.–67. pantam. Proti, Lēmumā nav lietderības apsvērums. Dome nav vērtējusi, kāda būtu nekustamā īpašuma visatbilstošākā izmantošana iedzīvotāju interesēs. Dome nav vērtējusi, ka pati varētu labiekārtot nekustamo īpašumu.

[2.11] Lēmumā nav noteiktas tiesības domei kontrolēt Lēmuma izpildi, tādējādi pārkāpta Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta sestā daļa. Līgumā būtu jābūt praktiski piemērojamiem kontroles noteikumiem. Pašvaldības iedzīvotāji un to intereses pārstāvošās biedrības ir sūdzējušies pašvaldības policijai un domei, taču pašvaldības policija tādus pārkāpumus kā skaļa instalāciju montāža nakts laikā ir atteikusi risināt, norādījusi, ka tas ir atļauts.

[2.12] Nekustamais īpašums ir daļa no reģionālas nozīmes kultūras pieminekļa "Grīziņkalna parks", kas apstiprināts ar Kultūras ministrijas 1998. gada rīkojumu un Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (turpmāk – Mantojuma pārvalde) ar vispārīgo administratīvo aktu apstiprinājusi tā izmantošanas un saglabāšanas norādījumus (Mantojuma pārvaldes akts). Tātad Nekustamā īpašuma izmantošanā jāņem vērā īpašs regulējums.

[2.13] Trešā persona nekustamajā īpašumā izvieto savas mantas, ierobežo piekļuvi no plkst. 7.00 līdz 23.00, uzstāda metāla žogu, rada parka vizuālas izmaiņas, kā arī neskaidri aicina maksāt par trenāžieru zāles apmeklējumu, pasākumu laikā rada traucējošu troksni. Tas neatbilst mantojuma saglabāšanas noteikumiem.

[2.14] Grīziņkalna parks nav izmantots atbilstoši iedzīvotāju interesēm. Tādējādi pārkāpts taisnīguma un vienlīdzības princips, kā arī Pašvaldību likuma 73. panta pirmā daļa. Pieteicējs ir izveidots, lai pārstāvētu Grīziņkalna iedzīvotāju intereses.

[2.15] Papildu iesniegumā pieteicējs norāda, ka tiesvedības laikā saņēma /Nosaukums D/ (turpmāk – advokātu birojs) juridisko palīdzību un lūdz atlīdzināt zaudējumus 18 043,28euro (jeb 14 885 euro bez pievienotās vērtības nodokļa), kas saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu. Zaudējumi atlīdzināmi tādā apmērā, kā to paredz Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumi Nr. 1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" (turpmāk – noteikumi Nr. 1493) un vairāk, jo šie izdevumi bijuši objektīvi nepieciešami – pieteikuma priekšmets ir sarežģīts.

[3] Paskaidrojumā dome pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, balstoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Dome nodevusi nekustamo īpašumu trešās personas lietošanā, jo tā ir sabiedriskā labuma organizācija. To paredz Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta otrā daļa. Šādi procedūrai nav paredzēts konkurss un nav jāpiemēro publisko iepirkumu principi. Ne pieteicējs, ne kāds cits līdz šim nebija izteicis vēlmi pārņemt nekustamo īpašumu lietošanā.

[3.2] Pirms Lēmuma pieņemšanas pieteicēja viedoklis tika uzklauts 2023. gada 4. oktobra tikšanās laikā, 2024. gada 16. februāra tiešsaistes sanāksmē, 2024. gada 18. marta domes Īpašuma komitejas sēdē. Tika ņemts vērā pieteicēja viedoklis iekļaut Lēmumā papildu prasības par nekustamā īpašuma lietošanu.

[3.3] Lēmuma 4.1.4., 4.1.4.3. un 4.1.10., 4.1.13. punkts noteic trešajai personai pienākumu nodrošināt piekļuvi nekustamajam īpašumam. Faktiski nekustamajam īpašumam var piekļūt un sportot bez maksas no plkst. 7.00 līdz 23.00.

[3.4] Domes 2006. gada 7. februāra saistošo noteikumu Nr. 38 "Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 38) 357. punkts noteic, ka vispārējais aizliegums nožogot un sadalīt ar žogu publiskās ārtelpas teritorijas neattiecas uz parkiem un skvēriem.

[3.5] Dome ir ņēmusi vērā pieteicēja iebildumus un līdzsvarojusi dažādas sabiedrības intereses.

[3.6] Nekustamā īpašuma būves ir pieņemtas ekspluatācijā 2022. gada 1. jūnijā, kā arī Mantojuma pārvalde nav konstatējusi nekādus pārkāpumus. Lēmumā paredzētā nekustamā īpašuma izmantošana atbilst arī saistošo noteikumu Nr. 38 663. punktam – Grīziņkalna parkā var izvietot aktīvās atpūtas vietas un laukumus.

[4] Paskaidrojumā trešā persona pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, balstoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[4.1] Domei nebija jāpiemēro publiskajiem iepirkumu principiem atbilstošas procedūras. Līdz ar to pieteicējs tādās nevarētu piedalīties.

[4.2] Dome nodeva nekustamo īpašumu trešajai personai kā sabiedriskā labuma organizācijai, balstoties uz Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 21. punktu un Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta trešo daļu. Trešā persona neveic saimniecisko darbību, bet gan uz nekomerciāliem pamatiem attīsta ielu sportu, sekmē aktīvo jauniešu pilsonības līdzdalību (tostarp jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanos sabiedrībā), veicina brīvprātīgo darbu kā pirmo darba pieredzi.

[4.3] Pieteicēja norādītās sūdzības ir novecojušas. Priekšlikumi tika apkopoti Rīgas Apkaimeju iedzīvotāju centra 2024. gada 18. janvāra vēstulē, to dome vērtēja, un rekomendācijas tika ietvertas Lēmuma 4.1. punktā.

[4.4] Nekustamais īpašums ir atvērts no plkst. 7.00 līdz 23.00 visu gadu bez maksas. Aicinājums ziedot ir izvietots trenāžieru zālē, jo tās uzturēšanai vajag līdzekļus. Piekrīt, ka agrāk bija slidotava, tomēr pašlaik tas būtu liels finansiāls slogs. Nakts laikā nekustamo īpašumu slēdz drošības dēļ.

[4.5] Trešā persona organizē starptautiskus sporta pasākumus ar pasaulē labākajiem ielu sporta un kultūras pārstāvjiem. 2023. gadā notika 3x3 basketbola ielu turnīru sērijas ar mērķi izcīnīt iespēju startēt citās Eiropas valstīs; kā arī ielu futbola turnīru sērijas ar pasaules mēroga zvaigznēm. Trešā persona ir saņēmusi Eiropas Komisijas atbalstījumu, futbola organizācijas UEFA atbalstījumu. Trešā persona īsteno "Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam", ieguldot cilvēkkapitālā.

[4.6] Lēmuma 4.1.15. punktā noteikti trokšņa ierobežojumi. Pieteicējs tiesā iesniedzis vecas savu biedru sūdzības, piem., 2021. gada 11. augusta e-pastu. Praksē trešā persona veic trokšņu pārvaldīšanas pasākumus, trokšņus mēra.

[4.7] Nekustamais īpašums ir sporta komplekss, tā funkcionēšanai nepieciešams transports. Savukārt tualesu izvietošana bija pašu iedzīvotāju prasība. "Grīziņkalna Kolizejs" (turpmāk arī – Kolizejs) 2022. gada 1. jūnijā ir nodots ekspluatācijā. Rīgas teritorijas plānojuma (3.1. redakcija) 1057. punkts atļauj sporta būvju apbūvi (12005) Dabas un apstādījumu teritorijā.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2025. gada 7. februāra spriedumu pieteicēja pieteikums apmierināts daļēji. Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[5.1] Tiesa nesaskatīja pretrunu tajā, ka nekustamais īpašums tiek izmantots parka teritorijā aktīvās atpūtas vajadzībām sabiedriskā labuma darbībai. Turklāt nekustamā īpašuma būves ir pieņemtas ekspluatācijā 2022. gada 1. jūnijā, kā arī Mantojuma pārvalde nav konstatējusi nekādus pārkāpumus. Lēmumā paredzētā nekustamā īpašuma izmantošana atbilst domes saistošo noteikumu Nr. 38 663. punktam.

[5.2] Pieteicējs iebilst, ka, pirmkārt, nekustamajam īpašumam nav viegli piekļūt kā sporta un atpūtas vietai, tas tiek izmantots kā stāvlaukums, auto mazgātava, mantu, būvmateriālu noliktava, tualetes traucē gājējiem pārvietoties. Otrkārt, 10 gadus ilgā pieredze rāda, ka dome nekontrolē nekustamā īpašuma izmantošanas nosacījumus. Tāpēc Lēmuma nosacījumi šajā ziņā ir deklaratīvi, jo faktiski tie nesatur efektīvu kontroles mehānismu.

No lietas materiāliem izriet, ka nekustamajā īpašumā ir asfaltēts laukums 6678 m² platībā. Ap nekustamo īpašumu ir žogs, tomēr vārti ir atvērti. Žoga augstums neveido tādu vizuālu un fizisku efektu, ka sabiedrības locekļiem varētu šķist, ka nekustamais īpašums nav pieejams. Lietas izskatīšanas laikā noskaidrojās, ka nekustamajā īpašumā var brīvi iekļūt, tajā ir ļoti daudz basketbola grozu, kurus brīvi izmanto jaunieši, tāpēc tiesa nesaskatīja ierobežojumu izmantot nekustamo īpašumu vienkāršam sporta aktivitātēm. Teritorijā atrodas arī trenāžieru zāle. Pieteicējs iebilst, ka par trenāžieru zāles izmantošanu ir jāmaksā. Trešā persona paskaidroja, ka ar to ir domāts ziedojums, nevis maksa. Noklausoties trešās personas paskaidrojumu, saprotams, ka trešā persona maldinošo uzrakstu ir noņēmusi, tādējādi novēršot šķērslī, ka varētu rasties iespāids, ka par trenāžieru zāles izmantošanu ir jāmaksā. Lēmums nesatur maldinošas norādes par ierobežojumiem nekustamā īpašuma izmantošanā. Tādēļ tiesa nesaskatīja trūkumus Lēmumā attiecībā uz teritorijas izmantošanu. Arī tas, ka organizētiem pasākumiem ir sezonāls raksturs, nav pamats, lai atzītu Lēmumu par prettiesisku.

No lietas materiāliem (fotogrāfijām) redzams, ka nekustamajā īpašumā iebrauc un izbrauc smagās mašīnas, teritorijā atrodas arī mantu noliktavas. Tiesas ieskatā minētās darbības ir cēloniski saistītas ar teritorijas izmantošanu un pašas par sevi nevar tikt atrautas no trešās personas tiesībām organizēt pasākumus. Pasākumu organizēšanai ir nepieciešamas būvkonstrukcijas un to apkalpošana. Trešā persona lietas izskatīšanas gaitā apliecināja, ka nekustamais īpašums netiek izmantots kā stāvlaukums, tādejādi Grīziņkalna parka teritorija ir izmantojama iedzīvotājiem atpūtas nolūkā. Citiem vārdiem sakot, nekustamā īpašuma apsaimniekošana ar mērķi nodrošināt jauniešu un bērnu ielu kultūras un sporta pasākumu organizēšanu ietver nepieciešamību izmantot autotransportu un mantas teritorijā tiktāl, ciktāl to var sasaitīt ar nepieciešamību sasniegt šo mērķi. Konkrētajā gadījumā no lietā esošajiem materiāliem redzams, ka nepieciešamības robeža nav pārsniegta.

Tiesa piekrita domei, ka tā ir ņēmusi vērā atsevišķus pieteicēja iebildumus par nekustamā īpašuma izmantošanu un tie atspoguļoti Lēmuma 4.1.14., 4.1.16.–4.1.18. apakšpunktos. Tomēr pieteicējs vēl ir izvirzījis citus iebildumus.

[5.3] Pieteicējs, atsaucoties uz Satversmes 115. pantu, kā centrālo iebildumu attiecībā uz teritorijas izmantošanu norāda, ka trešā persona rada pārmērīgus trokšņus jeb vides piesārņojumu. Lēmumiem, kas ietekmē vidi jābūt vispusīgi izvērtētiem, līdzsvarojot sabiedrības labklājību, vides un ekonomikas intereses, tomēr dome tā nav darījusi. Tam pretim dome norāda, ka pieteicējs ir uzklājis un tā viedoklis ņemts vērā, dome rīkoja vairākas sanāksmes un vadījās no Rīgas Apkaimju iedzīvotāju Centra 2024. gada 18. janvāra vēstulē teiktā.

No lietas materiāliem izriet, ka Rīgas Apkaimju iedzīvotāju Centrs 2024. gada 18. janvāra vēstulē (lietas 1. sējuma 125. lapa) ir atsaucies uz sarunu ar pieteicēju un secināts, ka pastāv seši domstarpību punkti, kuri domei būtu jāņem vērā Lēmumā. Kā dome pareizi norāda un kā tas noskaidrojies tiesvedības laikā, Lēmumā ir ņemts vērā vēstulē norādītais, ka skatuves demontāžas darbi netiek veikti nakts stundās, iebildumi par tualetu, atkritumu urnu un skatuves konstrukciju izvietojumu, kā arī aizliegums teritorijā novietot automašīnas stāvēšanai. Tomēr pieteicējam ir vēl iebildumi par nekustamā īpašuma teritorijas apskalošanu. Uz to minētajā vēstulē ir sniegts ieteikums – “Teritorijā apskalošana ir mērena, netiek izmantoti dziļie basi un pārmērīgi skaļa mūzika”. Tomēr lietā gan uz Lēmuma pieņemšanas laiku, gan tiesvedības laikā pastāv būtiskas domstarpības par pieļaujamo trokšņu līmeni teritorijā, kuras faktiski dome nav vērtējusi. Turklāt tiesa vērsa uzmanību uz to, ka Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centrs ir domes struktūrvienība, kas primāri pārstāv pašvaldības intereses. Tas vien, ka Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centrs ir kontaktējies ar pieteicēju, noved pie secinājuma, ka Grīziņkalna apkaimes iedzīvotāji ir uzklājis. Iedzīvotāji iepretim valsts pārvaldes struktūrām vienmēr būs mazāk aizsargātā puse, un tāpēc ar iedzīvotāju uzklāšanu ir jāsaprot, ka ir notikusi konkrēta saruna pēc būtības, nevis tikai formāla.

[5.4] Trokšņu piesārņojums ietilpst vides aizsardzības jomā (uz to norāda Vides aizsardzības likums un likums “Par piesārņojumu”). Trokšnis kā vides piesārņojums ietekmē tās vides kvalitāti, kurā persona uzturas. Tas, izplatoties apkārtējā vidē, var nodarīt kaitējumu personas veselībai. Satversmes tiesa spriedumā lietā Nr. 2017-02-03 ir secinājusi, ka “mūsdienās trokšnis ir atzīts par nozīmīgu cilvēka dzīves kvalitāti un veselību ietekmējošu faktoru. Trokšņa novērtēšana un pārvaldība ir kompleksi risinājumi jautājumu un pasākumu kopums, tomēr tam jābūt tādam, kas pienācīgi līdzsvaru personu intereses un pēc iespējas novērš personām trokšņa radītās kaitīgās sekas. Līdzekļiem, ar kuriem paredzēts novērst iespējamo negatīvo ietekmi uz personu veselību, ir jābūt efektīviem”. Tāpat Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Satversmes 115. pants pirmām kārtām publiskās varas institūcijām uzliek par pienākumu izveidot un nodrošināt efektīvu vides aizsardzības sistēmu. Tiesības dzīvot labvēlīgā vidē var ierobežot, samērojot personu vai personu apvienību tiesības ar sabiedrības interesēm attiecībā uz līdzsvarotu saimniecisko attīstību un ekonomisko labklājību. Satversmes 115. pants prasa līdzsvarotu un atbildīgu apkārtējās vides uzlabošanu, ietverot cilvēku dzīvei piemērotu apstākļu un sabiedrības labklājības nodrošināšanu.

Arī konkrētajā lietā redzams, ka pieteicējs ieilst pret to, ka trešās personas organizēto pasākumu laikā skaņas līmenis ir tik augsts, ka tas ietekmē apkaimes iedzīvotāju veselību. Pieteicējam ir savs redzējums, kas radītu taisnīgāko situāciju risinājumā, līdzsvarojot pasākuma apmeklētāju un apkaimē esošo māju iedzīvotāju interesi dzīvot pēc iespējas mazāk trokšņainā vidē. Tiesas vērtējumā vides jautājumu izvērtēšanai un interešu līdzsvarošanai liela loma ir pušu apspriedei, viedokļu uzklāšanai, to argumentētai izvērtēšanai, zinātniskiem pētījumiem un novērojumiem.

Turklāt nav nozīmes tam, cik skaitliski liela ir pieteicēja pārstāvētā biedrība, jo vienmēr pastāvēs situācija, ka biedrībā reāli iesaistīsies tikai aktīvākā cilvēku daļa, kuriem piemīt spējas un uzņēmība formulēt un publiski paust viedokli, vienlaikus pārējie cilvēki pasīvi solidarizējas ar biedrību. Svarīgāk ir pievērst uzmanību tam, kādas vērtības biedrība aizstāv. Konkrētajā lietā tiesai nebija šaubu, ka pieteicēja rīcība attiecas uz Grīziņkalna apkaimes iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošanu un nodrošināšanu, tostarp vides jautājumu risināšanu.

[5.5] Tiesvedības gaitā pieteicējs uzsvēra, ka tā būtiskākais iebildums ir saistīts ar to, ka nekustamajā īpašumā bieži notiek pasākumi, kas rada vides piesārņojumu – pārmērīgus trokšņus. Pasākumi notiek vidēji divas, trīs reizes nedēļā. Pieteicējam nav iebildumu, ka atsevišķos (piemēram, sezonas atklāšanas vai slēgšanas pasākumos) skaņas līmeņa robeža epizodiski varētu pārsniegt 100 dB(A), tomēr tas nevar notikt regulāri.

Lietas dalībnieki ir norādījuši uz PVO izstrādātām vadlīnijām (<https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2018-3287-43046-60243>). Iepazīstoties ar vadlīnijām, redzams, ka PVO uzsver, ka valstīm būtu jā rūpējas par riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, kuri piedalās atpūtas pasākumos ar augsta līmeņa skaņu, jo šādas aktivitātes personai draud ar neatgriezenisku dzirdes zudumu, savukārt dzirdes bojājums būtiski pasliktina personas dzīves kvalitāti. Tāpēc valstij ir pienākums pievērst uzmanību tam, kāda līmeņa trokšņi atrodas auditorijā pasākuma laikā, un radīt veselībai drošu vidi.

Tiesa piekrita gan pieteicēja, gan trešās personas tiesas sēdē norādītajam, ka būtu ņemamas vērā PVO vadlīnijas, jo tā ir vienīgā pieejamā pētījumu balstīta informācija par trokšņu ietekmi uz veselību. Lai arī vadlīnijas koncentrējas uz pasākumu dalībnieku veselības aizsardzību, tomēr tajās izmantota tehniska rakstura informācija un labās prakses piemēri, kas noder arī secinājumu izdarīšanai attiecībā uz trokšni kā vides piesārņojumu.

PVO norādījusi, ka dzirdes apdraudējuma risks ir divu faktoru kombinācija – skaņas augstums un ilglaicība. Pastāv trīs iedarbības veidi: (i) samazināt skaņas augstumu, (ii) samazināt skaņas ilgumu, (iii) samazināt skaņas augstākā pīķa biežumu. PVO ir izveidojusi savu Globālo drošas klausīšanās standartu (turpmāk – Standarts) un tas sastāv no vairākiem raksturlielumiem, tostarp no kuriem viens ir skaņas robežaugstums 100 dB(A) 15 min. intervālā.

Starp pieteicēju un trešo personu pastāv domstarpības par skaņas līmeņa robežu, proti, pasākuma organizētāji ir ieinteresēti radīt pēc iespējas intensīvāku skaņu, izpaužot to maksimāli brīvību kāda ir raksturīga ielu mākslai, savukārt līdzās dzīvojošie pilsoņi ir ieinteresēti saglabāt dzīvošanai labvēlīgu un pēc iespējas mazāk traucētu vidi. PVO norāda, ka tās Standarts kalpo kā sistēma, ko valdības var izmantot kā pamatu, lai izstrādātu savas vadlīnijas, noteikumus un finansēšanas modeļus drošai klausīšanās iespējai, ņemot vērā vietējos apstākļus, kultūru un likumdošanas pieeju un atspoguļojot vietējo ieinteresēto personu viedokli.

No Standarta redzams, ka skaņas līmeņa mērierīci var izvietot dažādās vietās. Ja skaņu mēra pasākuma vietā, tad šāds mērījums rāda, kāds ir visaugstākais skaņas līmenis. Skaņu var mērit arī tur, kur visvairāk atrodas cilvēki. Kā arī skaņu var mērit ar noteiktu distanci no skaņas avota, tomēr tad skaņas mērījums ir jākorrigē, jo mērījums ietver vēl citas fona skaņas (vadlīniju 82.–87. lapa) un mērījums jāveic vismaz 30 sekundes (vadlīniju 86. lapa). PVO norāda, ka vispārīgi skaņas mērījuma intervāls ir 15 minūtes (vadlīniju 17. lapa), tas ir pietiekams laiks, lai ļautu skaņai izplatīties tās dabiskā dinamikā un vienlaikus veiktu monitoringu.

Attiecībā uz skaņas mērīšanu Lēmuma 4.1.15. punkts noteic, ka trešajai personai jānodrošina, lai radītā skaņas jauda nepārsniedz 80 dB(A). Uz Lēmuma pamata pieņemta Līguma 3.1.15. punkts ir papildināts, proti, trešajai personai jānodrošina, lai radītās skaņas jauda nepārsniedz 80 dB(A) pie tuvākās dzīvojamās mājas. Tiesvedības gaitā nebija iespējams noskaidrot, cik plašas ir bijušas debātes par to, kāpēc mērījums jāveic tieši pie tuvākās dzīvojamās mājas, nevis, piemēram, pasākuma norises vietā. Turklāt, kā redzams no Līguma 3.1.15. punkta, tad tas neparedz nedz skaņas mērīšanas intervālu, nedz distancē veiktā mērījuma korekciju.

Pieteicējs ieilst, ka Līgumā ietvertais nosacījums nav pietiekams, lai objektīvi tiktu mērīts skaņas līmenis. Tiesa piekrita, ka no Līguma nav skaidrs, kādā intervālā skaņa nedrīkst pārsniegt 80 dB(A). Pieteicējs uzskata, ka pasākuma radītā skaņa jāmēra 5 minūšu intervālos un katrā šādā intervālā skaņas līmenis nedrīkst pārsniegt noteikto robežlielumu. Trešā persona uzskata, ka mērīšanas periodam jābūt garākam. Savukārt domei vispār nav viedokļa šajā jautājumā. Līdz ar to nav saprotams, kā dome var kontrolēt Līguma 3.1.15. punkta izpildi, ja tā redakcija ir nepilnīga un tās pamatošanai no domes puses nav sniegti nekādi argumenti. Attiecīgi Līgums nenodrošina, ka tā izpildes ietvaros netiks pārsniegts dzirdi nelabvēlīgi ietekmējošs trokšņu līmenis.

[5.6] Attiecībā uz skaņas līmeņa robežlielumu pieteicējs, balstoties uz Standartu, uzskata, ka skaņas līmeņa robeža jāmēra vismaz divās vietās piecu minūšu intervālā – pie ēkas /Adrese E/, kur robežlielums nedrīkst pārsniegt 60 dB(A), un nekustamā īpašuma Kolizejā, kur robežlielums nedrīkst pārsniegt 80 dB(A); īslaicīgs skaņas pīķis drīkst pārsniegt 100 dB(A); pretējā gadījumā skaņa bojā pasākuma dalībnieku, tātad arī bērnu, dzirdi. Savukārt trešā persona uzskata, ka skaņa jāmēra 15 minūšu intervālā un skaņas robežlielumiem attiecīgi jābūt 75 dB(A) pie tuvākās mājas, jo tur ir arī dabīgais skaņas fona trokšnis, un 100 dB(A) Grīziņkalna Kolizejā.

PVO pētījumā “Trokšņa iedarbības robežvērtība bērniem atpūtas vietās” (<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/336966/WHO-HSE-PHE-AMR-09.01.05-eng.pdf>) norāda, ka 100 dB ilgākā laikā rada problēmas. No Standarta izriet, ka skaņas līmeņa kritiskā robeža ir 100 dB(A) (pētījuma 18. lapa), neieskaitot īslaicīgus momentus, tomēr arī šāds skaļums ietekmē klausītāja veselību (pētījuma 17. lapa) un norāda, ka bērnu pasākumiem jāpiemēro samazināti skaņas robežlielumi (pētījuma 16. lapa).

Tiesas vērtējumā, lai atrastu optimālo konkrētās situācijas risinājumu, domei bija jāpievēršas skaņas līmeņa robežlieluma analīzei un mērīšanas biežuma formulēšanai, īpaši, ja pasākumu auditorija pamatā ir bērni un jaunieši. Tomēr dome vispār nav noteikusi mērīšanas intervālu un veselībai svarīgu jautājumu atstājusi privātpersonu ziņā. Tostarp lēmumiem vides jomā jāatbilst piesardzības principam, lai mazināto iespējamās darbības negatīvās sekas. Lai arī nav apšaubāms, ka trešā persona veic nozīmīgu ieguldījumu ielu jauniešu brīvā laika pavadīšanas izglītošanā, tomēr bez ievēribas nevar atstāt to, ka nav veikts lietderības apsvērumu izvērtējums par trokšņu ietekmi uz iedzīvotāju tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē.

Tiesības dzīvot labvēlīgā vidē ir konstitucionālā ranga tiesība un tā ietver indivīda tiesības uz to, lai ikviens publiska persona lēmumu, kas saistīts ar vides izmantošanu, pieņemtu un īstenotu efektīvas vides aizsardzības (pārvaldības) sistēmas ietvaros. Efektīvas vides aizsardzības sistēmas pazīme ir tā, ka vides aizsardzības mērķi tiek sasniegti un uzdevumi tiek pildīti, līdzdarbojoties valstij, pašvaldībām un privātpersonām (sk., piemēram, *Satversmes tiesas sprieduma lietā Nr. 2008-38-03 9.1.un 9.2.punktū*). Konkrētajā lietā tiesa nesaskaņā, ka dome būtu darbojusies efektīvas vides aizsardzības sistēmas izveidē skaņas ierobežošanas jomā nekustamajā īpašumā.

Tiesa atzinīgi vērtēja trešās personas ieinteresētību jautājuma risināšanā. Piemēram, Līguma 3.1.15. punkts paredz, ka skaņas kontrolei var sekot līdz <https://sound.ghetto.lv>, tomēr ar to nav pietiekami, lai atzītu, ka vides aizsardzības mērķis konkrētā lietā ir sasniegts. Tā kā dome nav veikusi pilnvērtīgu lietderības izvērtējumu attiecībā uz vides piesārņojumu (trokšņiem), tad dome ir pārkāpusi Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta trešās daļas 2. punktu un Administratīvā procesa likuma 66. pantu.

[5.7] Līdz ar to tiesa atzina Lēmumu un uz Lēmuma pamata noslēgto Līgumu par prettiesisku un atceļamu.

[5.8] Pieteicējs lūdz atlīdzināt mantiskos zaudējumus 18 043,28 *euro*, ko veido izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību, ko sniedzis advokātu birojs.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Zaudējumu atlīdzināšanas likums) 7. panta trešajai daļai gadījumā, ja iestāde ir pieļāvusi prettiesisku rīcību (izdevusi prettiesisku lēmumu), un persona, lai panāktu savu tiesību aizsardzību, attiecīgajā administratīvajā lietā ir izmantojusi tiesības saņemt juridisko palīdzību, šai personai ir tiesības arī uz to zaudējumu atlīdzinājumu, ko veido izdevumi par saņemto juridisko palīdzību.

Ievērojot to, ka pieteicēja mantiskie zaudējumi par juridisko palīdzību radās saistībā ar viņa vērtēšanas tiesā, tiesa izskatīja arī pieteicēja prasījumu par mantisko zaudējumu, kas saistītas ar juridisko palīdzību, atlīdzināšanu.

Izmaksu par saņemto juridisko palīdzību pierādīšanai pieteicējs ir iesniedzis tiesā četrus advokātu biroja izrakstītus rēķinus, kuriem ir pievienota specifikācija, kurā norādītas dienas, tajā dienā veiktie darbi, advokāta iniciāļi, kurš ir veicis konkrētos darbus, un patērētais laiks stundās (minūtes atspoguļotas daļās attiecībā pret stundu).

[5.9] Tiesa atzina, ka lieta ir sarežģīta, jo strīda priekšmets ir neordinārs un nav normatīvā regulējuma skaņas robežlīmeņa mērīšanā, kontrolē un uzraudzībā. Ar strīda priekšmetu pieteicējs piesaka sabiedrībai svarīgu tematu, par ko ir bijusi rezonanse politiskā līmenī, masu medijos un sociālajos tīklos. Bija nepieciešama arī liela pieteicēja un trešās personas iesaiste strīda risināšanā, jo no domes puses šādas iesaistes nebija. Līdz ar to secināms, ka pieteicējam bija nepieciešamas kvalificēta jurista zināšanas.

Vienlaikus pieteicēja pieprasītais atlīdzinājuma apmērs 18 043,28 *euro* par juridiskās palīdzības sniegšanu nav tāds, kura atlīdzināšana pilnā apmērā no publiskas personas budžeta līdzekļiem būtu saprātīga.

Ņemot vērā lietas sarežģītību, zaudējumu apmēru, un faktu, ka pieteicējam juridisko palīdzību lietā sniedza advokātu birojs, saprātīgs atlīdzinājuma apmērs par tiesvedībā iesniegto dokumentu sastādīšanu būtu nosakāms divreiz lielāks, nekā tas paredzēts noteikumos Nr. 1493.

[5.10] Tiesa atzina, ka kopējais pieteicējam par administratīvajā lietā vai saistībā ar to saņemto juridisko palīdzību atlīdzināmo izdevumu apmērs ir 1290 *euro*. Papildus tam ir atlīdzināma arī pievienotās vērtības nodokļa summa – 270,90 *euro* (21 % no 1290). Tādējādi kopējais izskatāmajā lietā saprātīgā apmērā pieteicējam atlīdzināmais mantiskā zaudējuma par juridiskās palīdzības saņemšanu ir 1560,90 *euro* (1290+270,90).

[5.11] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa pieteicēja pieteikumu apmierināja daļā par mantiskā zaudējuma 1560,90 *euro* atlīdzināšanu. Pārējā daļā prasījumu par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu saistībā ar juridisko palīdzību tiesa noraidīja.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2025. gada 7. februāra spriedumu daļā, kurā pieteikums apmierināts, atbildētājs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[6.1] Tiesa nenoskaidra dažādas PVO rekomendācijas un to attiecināmību uz konkrēto lietu, proti, tiesiskās attiecības starp Latvijas Republiku un PVO noteikt valdības līgums par tehniski konsultatīvās sadarbības attiecību izveidošanu. Minētais līgums pēc būtības paredz tehniska atbalsta sniegšanu, kas neietver PVO rekomendāciju (vadlīniju) transponēšanu Latvijas normatīvajā regulējumā vai to vispārīstošo spēku.

Tā kā pieteikums iesniegts noteiktas apkaimes iedzīvotāju interesēs, tiesa pārsniedza prasījuma robežas, jo nepamatoti mēģināja minēto regulējumu attiecināt uz normatīvajos aktos reģistrētu sporta bāzi, kurā notiekošie pasākumi ir ārpus speciālā regulējuma.

[6.2] Speciālā regulējumā, proti, Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – noteikumi Nr. 16) ietvertie nosacījumi sporta bāzu (auto un moto sporta trases) vides trokšņa mērīšanai paredz, ka trokšņa mērīšana (monitorings) ir sporta bāzes īpašnieka pienākums, kas atbilst Lēmuma un Līguma noteikumiem.

[6.3] Tiesa, piekrītot PVO, ka skaņas robežlīmenis, kuru nedrīkst pārsniegt, ir 100 dB(A) 15 min. intervālā, savukārt, bērniem šī robeža ir zemāka, vienlaikus uzskatīja, ka Lēmumā un Līgumā noteiktais skaņas robežaugstums 80 dB(A) nenodrošinot atbilstību tām tikai tādēļ, ka tas neparedz skaņas mērīšanas intervālu un distancē veiktā mērījuma korekciju.

Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.3. apakšpunkts paredz, ka, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā tiešo skaņu, proti, netiek ņemta vērā skaņa, kura atstarojas no konkrētās ēkas fasādes (mērījumu koriģē par mīnus 3 dB(A)). Savukārt no noteikumu Nr. 16 1. pielikuma secināms, ka vides trokšņu vispārpieņemtais trokšņa mērīšanas periods ir stunda vai diennakts daļa (diena – 12 stundas, vakars – 4 stundas un nakts – 8 stundas).

[6.4] Nav saprotams, kādēļ tiesa, ja tās ieskatā PVO vadlīnijas ir saistošas, nav izvēlējusies interpretēt Līguma 3.1.15. apakšpunktu atbilstoši tām, proti, ka pieļaujamais skaņas robežaugstums 80 dB(A) nosakāms pēc mērījuma, kas veicams 15 minūšu intervālā. Savukārt attiecībā uz distancē veiktā mērījuma korekciju Līguma 3.1.15. apakšpunktā noteikta skaņas līmeņa mērīšana pie tuvākās dzīvojamās mājas, ņemot vērā tieši apkārtējo dzīvojamo māju iedzīvotāju intereses, kuras pārstāv pieteicējs, un, ņemot vērā, ka skaņas mērītājs pie minētās dzīvojamās mājas jau atrodas, nav saprotams, kādēļ tiesa uzskatījusi tādu mērījuma korekciju par nepieciešamu.

[6.5] Pašvaldības pienākumu veikt lietderības izvērtējumu attiecībā uz trokšņa līmeni konkrētajā situācijā normatīvais regulējums neparedz. Tādējādi spriedumā ietvertā tēze par lietderības apsvērumu trūkumu nonāk pretrunā ar spriedumā analizētā Lēmuma un Līguma būtību, kur tieši sabiedrības kopējo interešu noregulējumam ir ieviesti nosacījumi trokšņa līmenim, kā arī pasākumu norises kārtībai.

[6.6] Lēmums ir ticis izdots jomā, kur lietderības apsvērumu apjoms nav tieši noregulēts normatīvajā regulējumā un tādējādi atstājams tā izdevēja pārziņā. Līdz ar to tiesa nepamatoti mēģina iejaukties Lēmuma izdevēja kompetencē.

[6.7] Tiesa nav vērtējusi tīmekļa vietnē <https://sound.ghetto.lv/> publiski pieejamos trokšņa mērīšanas rezultātus trešās personas pasākumu norises vietā (uz kuriem 2025. gada 10. janvāra tiesas sēdē uzmanību vērsa trešās personas pārstāvji) un pie tuvākās dzīvojamās mājas laikā no 2024. gada jūlija sākuma līdz septembra beigām. No tiem var secināt, ka pat pasākuma norises vietā skaņas līmenis vien dažas reizes epizodiski pārsniedza 80 dB(A) un tikai vienreiz sasniedza 100 dB(A) līmeni. Savukārt pie tuvākās dzīvojamās mājas skaņas līmenis ne reizi nesasniedza 80 dB(A) līmeni.

Līdz ar to faktiskais skaņas līmenis trešās personas rīkotajos pasākumos nav pretrunā ar PVO vadlīnijām. Tādējādi nav konstatējams potenciāls tiesību uz dzīvošanu labvēlīgā vidē apdraudējums, kurš būtu pamats vides tiesībās esošā piesardzības principa piemērošanai.

[6.8] To, ka arī paša pieteicēja pārstāvji skaņas līmeni trešās personas rīkotos pasākumos neuzskata par veselību apdraudošu, netieši apliecināja pieteicēja pārstāvis /Persona D/, 2025. gada 10. janvāra tiesas sēdē atzīstot, ka pirms Lēmuma pieņemšanas pieteicēja pārstāvji bija gatavi samierināties ar Lēmumu, ja vien tajā būtu bijis noteikts noslēdzamā līguma termiņš uz vienu, nevis pieciem gadiem. Līdz ar to maz ticams, ka persona samierinātos ar skaņu līmeni, kuru uzskatītu par veselību apdraudošu visas trešās personas pasākumu sezonas garumā (no maija līdz septembrim). Par to netieši liecina arī tas, ka citi pieteicēja argumenti izskatāmajā lietā, kuras tiesa atzina par nepamatotiem, ir konceptuāli vērsti pret Grīziņkalna parku kā trešās personas rīkoto pasākumu norises vietu neatkarīgi no skaņas līmeņa minētajos pasākumos, kas rada šaubas, vai tiešām skaņas līmenis ir pieteicēja galvenā pretenzija pret Lēmumu.

[6.9] Tiesa spriedumā nepamatoti paūz negatīvu attieksmi pret pašvaldību, proti, pārmetot pašvaldībai pasivītāti un neiesaistīšanos jautājuma risināšanā, kas neatbilst lietas apstākļiem, tādējādi atbalstot pieteicēja naratīvu šajā jautājumā. Pretēji spriedumā norādītajam pašvaldība veica ieinteresēto pušu viedokļu noskaidrošanu, kā arī mēģināja saskaņot dažādās intereses un vajadzības. Tomēr šajā procesā tika konstatēts, ka risinājumu var rast tikai Lēmuma adresātā un pieteicēja sarunu rezultātā. Tāpat pašvaldības pārstāvis tiesas sēdēs sniedza skaidrojumu, ka pašvaldība ir gatava veikt grozījumus Līgumā, lai precizētu piešķiruma nosacījumus.

[6.10] Spriedumā nav vērtēts trešās personas 2024. gada 13. maija paskaidrojumos norādītais arguments, kurā tiek apšaubītas pieteicēja tiesības iesniegt pieteikumu izskatāmajā lietā. Tiesai bija pienākums izvērtēt pieteicēja subjektīvās tiesības sniegt pieteikumu, tai skaitā objektīvi izvērtēt pieteicēja patieso motivāciju šādu pieteikumu sniedzot, kas spriedumā nav darīts.

[6.11] Pieteikums daļā par atlīdzināmajiem zaudējumiem ir noraidāms, jo nav tiesiska pamata atcelt Lēmumu un Līgumu, un pat tad, ja pieteikums būtu apmierināms daļā par Lēmuma un Līguma atcelšanu, pieteikums daļā par zaudējumu atlīdzību tāpat būtu noraidāms. Nav saprotams, kādēļ pieteicējam vispār būtu jāatlīdzina izdevumi (un vēl dubultā apmērā) par izlīguma projekta sagatavošanu, ņemot vērā, ka izlīgums tā arī netika noslēgts. Attiecībā uz pieteicēja sagatavoto izlīguma projektu pašvaldības pārstāvis 2024. gada 7. novembra tiesas sēdē nepārprotami norādīja, ka šāds izlīguma projekts ir juridiski nekorekts. Līdz ar to ir apšaubāma pieteicēja sagatavotā izlīguma projekta kvalitāte un lietderība. Tas vien, ka pieteicēja algotais advokātu birojs ir nelietderīgi ieguldījis laiku un darbu apšaubāmas kvalitātes dokumentā nav uzskatāms par iemeslu, kas dotu tiesisku pamatu par to prasīt atlīdzību.

[6.12] Atbildētājam ir šaubas par tiesneses S. Audzeres objektivitāti, izskatot minēto lietu, jo tiesas kļūdas un acīmredzami neloģiski argumenti ir bijuši par labu tikai vienai pusei – pieteicējam, sevišķi ņemot vērā bezprecedenta vērsanos pret pašvaldības pārstāvi 2024. gada 18. jūnija blakus lēmumā. Minētais rada šaubas par tiesneses-referentes objektivitāti izskatāmajā lietā, kam neapšaubāmi bija ietekme arī uz sprieduma saturu.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2025. gada 7. februāra spriedumu trešā persona iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[7.1] Tiesa nepareizi piemērojusi Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta trešās daļas 2. punktu, Administratīvā procesa likuma 66. pantu un Satversmes 115. un 116. pantu.

[7.2] Trešās personas ierosinātais 75 dB(A) ierobežojums pie tuvākās dzīvojamās mājas (ēkas /Adrese E/) ir samērīgs un tiek lietots ar rezervi. Līgumā paredzētā nepārtrauktā skaņas mērīšana un datu pieejamība nodrošina efektīvu kontroles mehānismu.

[7.3] Pieteicēja prasības ir nekonstruktīvas un balstītas uz mākslīgiem un no konteksta izrautiem pamatojumiem. Pieteicēja ierosinātie robežlīmeņi 60 dB(A) mērījumā pie ēkas /Adrese E/, un 80 dB(A) nekustamā īpašuma Koliņezē, kur robežlīmeņi nedrīkst pārsniegt 80 dB(A), neņem vērā pilsētvides fona trokšņu kontekstu. Mērījumi laikos, kad pasākumi nenotiek, liecina, ka pilsētas fona trokšņi diennakts gaišajā laikā mēdz pārsniegt 65 dB(A).

[7.4] Pieteicējs vairākkārt ir atsaucies uz piesardzības principu, tomēr piesardzības princips vides tiesībās būtu attiecināms uz situācijām, kad jādod akcepts darbībām, kuru ietekme nav izpētīta un zināma. Situācijā, kad ir PVO atzinumi par trokšņa līmeni un pieļaujamajām robežvērtībām, nav pieļaujama atsaukšanās uz piesardzības principu, jo konkrētajā situācijā paredzamais trokšņa līmenis ir zināms, trokšņa līmeņa ietekme, robežvērtības u.t.t. arī ir zināmas.

[7.5] Lietderības apsvērumu izvērtējums par trokšņu ietekmi uz iedzīvotāju tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē ir veikts, savukārt pieteicējs darbojas ļaunā ticībā.

[7.6] Līgumā ir iekļauti priekšnosacījumi, apkopojot pēc būtības apkaimju iedzīvotāju viedokļus, ko veicis Apkaimju iedzīvotāju centrs.

[7.7] Spriedums ir vērst uz pieteicēja subjektīvo interešu prevālēšanu, nevērtējot pēc būtības lietas dalībnieku argumentus piedāvāto skaņas robežlīmeņu analīzei un mērīšanas biežuma formulēšanai.

[7.8] Tiesa nav vērtējusi trešās personas paskaidrojumos norādīto argumentu, ka pieteikumam iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu Administratīvā procesa likuma 191. panta pirmās daļas 8. punkta izpratnē. Pieteicējam nebūtu tiesību piedalīties procedūrā, ar kuru pašvaldība nodeva savu mantu bezatlīdzības lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai savas kompetences ietvaros.

[8] Par Administratīvās rajona tiesas 2025. gada 7. februāra spriedumu pieteicējs iesniedza pretapelācijas sūdzību, kā arī paskaidrojumus par atbildētāja un trešās personas apelācijas sūdzībām, norādot turpmāk minēto.

[8.1] Pieteicējs nepiekrīt trešās personas un atbildētāja apelācijas sūdzībām, bet uztur pieteikumā un tiesvedības laikā paustos argumentus, kādēļ Lēmums un uz tā pamata slēgtais Līgums ir prettiesisks. Trešās personas un atbildētāja apelācijas sūdzībās nav tādu jaunu apstākļu, kuri ietekmē tiesas secinājumus. Attiecīgi pieteicējs pievienojas spriedumam un tajā paustajiem apsvērumiem daļā par Lēmuma un Līguma atcelšanas iemesliem.

[8.2] Tiesa, nosakot atlīdzināmo zaudējumu apmēru, ir kļūdaini novērtējusi lietas tiesiskos un faktiskos apstākļus. Tiesai bija jāatlīdzina zaudējumi to faktiskajā apmērā. Līdz ar to pieteicējs Administratīvā procesa likuma 300. panta kārtībā iesniedz pretapelācijas sūdzību un pārsūdz spriedumu daļā, ar kuru pieteicējam pieteiktie zaudējumi apmierināti tikai daļēji, proti, 1560,90 euro.

[8.3] Kaut arī tiesa atzīst lietas sarežģītību, tā nepiemēro Zaudējumu atlīdzināšanas likumā noteiktās tiesības paaugstināt atlīdzinājuma apmēru atbilstoši Satversmes tiesas spriedumā nodibinātajiem principiem, jo par spīti lietas sarežģītībai nosaka pārāk zemu atlīdzināmo izdevumu apjomu un pārāk šauru atlīdzināmo izdevumu uzskaitījumu, kas attiecīgi noved pie nepareizas Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 12. panta 3.¹ daļas piemērošanas.

[8.4] Tiesa nepareizi interpretē Satversmes 92. pantu, lietas kontekstā piemērojot minētos atlīdzības limitus divkārsā apmērā. Tiesas vērtējumā ir pretruna par to, kas ir vai nav uzskatāms par juridisku konsultāciju, ko tiesa skata pārmērīgi šauri.

[8.5] Tiesa nav apsvērusi, vai noteikumu Nr. 1493 9. punktā uzskaitītās darbības ir vienīgās, kuras būtu samērīgi personai atlīdzināt saskaņā ar Satversmes 92. pantu un Satversmes tiesas spriedumā konkretizēto pienākumu atlīdzinājumu noteikt saprātīgā apmērā. Ievērojot noteikumu Nr. 1493 9. punkta uzskaitījumu tiesa par atlīdzināmiem neatzīst juridiskos pakalpojumus, kas saistīti ar juridisko izpēti, piedalīšanos pušu izlīguma sarunās, pieteicēja norādījumu saņemšanu, gatavošanos tiesas sēdēm, informācijas ieguvu no Ekonomikas ministrijas u.c. darbības, kas saistītas ar lietu, taču nav paredzētas kā atsevišķi juridiskās palīdzības veidi noteikumos Nr. 1493.

Šāda rīcība ir pārmērīga iekaušanās ne tikai pieteicēja un advokātu biroja noslēgtajā vienošanās Advokatūras likuma 57. panta kārtībā, bet arī Advokatūras likuma 6. pantā nostiprinātajā advokāta neatkarības principā.

[9] Atbildētājs par pretapelācijas sūdzību iesniedzis paskaidrojumus, kuros pretapelāciju uzskata par nepamatotu un noraidāmu, norādot turpmāk minētos argumentus.

[9.1] Pieteicēja lūgums par zaudējumu atlīdzināšanu un tam pievienotie rēķini tika iesniegti tiesā divas dienas pirms 2025. gada 10. janvāra tiesas sēdes, tādējādi rupji pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 150. panta ceturto daļu, kā arī, ņemot vērā elektronisko datņu (lūgums un rēķini iesniegti elektroniskā formātā) metadatus, var

secināt, ka minētie rēķini ir sagatavoti ar atpakaļejošu datumu, kas dod pamatu apšaubīt to patiesumu.

[9.2] Ne no Zaudējumu atlīdzināšanas likuma, ne arī no Satversmes tiesas judikatūras atziņām neizriet pieteicēja tiesības prasīt atlīdzību par pilnīgi visiem juridiskajiem izdevumiem, tai skaitā arī par juridiskās palīdzības veidiem, par kuriem atlīdzība nav paredzēta noteikumos Nr. 1493.

[10] Trešā persona par pretapelācijas sūdzību iesniegusi paskaidrojumu, kurā uzskata to par nepamatotu un lūdz noraidīt.

Motīvu daļa

[11] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka atbildētāja un trešās personas apelācijas sūdzības ir pamatotas, pieteicēja pretapelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms pilnībā.

Par subjektīvajām tiesībām iesniegt pieteikumu

[12] Atbildētāja un trešās personas apelācijas sūdzībās norādīts, ka pirmās instances tiesa nav vērtējusi argumentu, ka pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu Administratīvā procesa likuma 191. panta pirmās daļas 8. punkta izpratnē.

Trešā persona ir norādījusi, ka uz Lēmumu un Līgumu neattiecas regulējums, kas uzliek par pienākumu atvasinātai publiskai personai piemērot publisko iepirkumu principiem atbilstoši procedūru. Trešās personas ieskatā pieteicējam vispār nebūtu tiesību piedalīties procedūrā, ar kuru pašvaldība nodod savu mantu bezatlīdzības lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai savas kompetences ietvaros, līdz ar to tam nav arī tiesību pārsūdzēt Lēmumu.

Savukārt pieteicējs norāda, ka Grīziņkalna parks, kurā atrodas nekustamais īpašums, pieder Rīgas valstspilsētai. Parki tiek uzskatīti par īpašumu publiskai lietošanai. Līdz ar to Grīziņkalna parks ir pašvaldībai piederoša publiska lieta, kuru pašvaldībai jāizmanto atbilstoši iedzīvotāju interesēm. Tiesības uz publiskas lietas izmantošanu ir ikvienam. Pieteicējs ir vērsies tiesā, jo pašvaldības prettiesiskās rīcības rezultātā tiek aizskartas pieteicēja kā šīs publiskās lietas izmantošanā ieinteresētas personas intereses un trešās personas rīcība ar nekustamo īpašumu neatbilst iedzīvotāju interesēm. Pieteicējs ir tiesību subjekts, kurš arī ir ieinteresēts piedalīties publisko iepirkumu principiem atbilstoši procedūrā par nekustamā īpašuma lietošanu, ja pašvaldība tādu būtu nodrošinājusi. Pieteicēja ieskatā Lēmums un Līgums ir prettiesisks, jo nekustamais īpašums ir nodots bezatlīdzības lietošanā trešajai personai bez jebkāda konkursa vai citas atklātas procedūras, pārkāpjot valsts pārvaldes un publiskas lietas izmantošanas sabiedrības vajadzībām principus.

[13] Senāts ir atzinis, ka, lemjot par publiskās lietas izmantošanu vai nodošanu sevišķai lietošanai (arī noma), pašvaldība rīkojas publisko tiesību jomā (*Senāta 2013. gada 3. septembra lēmuma lietā Nr. SKA-944/2013, 670012813 5. punkts*). Jautājums par tiesībām piekļūt un lietot publisko lietu, tostarp jautājums par iespēju prasīt šādas lietas nodošanu sevišķajai lietošanai, ir publiski tiesisks (*Senāta 2015. gada 20. novembra lēmuma lietā Nr. SKA-1427/2015, A420341215 8. punkts*).

Vispārīgi Izšķērdēšanas novēršanas likums aizliedz publiskas personas mantu nodot privātpersonai bezatlīdzības lietošanā (likuma 5. pants). Tomēr Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta otrajā daļā atrunāti izņēmumi no vispārējā aizlieguma nodot publiskas personas mantu privātpersonai bezatlīdzības lietošanā, tai skaitā minētās daļas 4.¹ punktā noteikts, ka atvasināta publiska persona (šajā gadījumā – pašvaldība) savu mantu var nodot lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai vai sociālajam uzņēmumam. Trešā persona ir sabiedriskā labuma organizācija, tādējādi pašvaldība ir tiesīga tai nodot bezatlīdzības lietošanā sev piederošo mantu. Izšķērdēšanas novēršanas likumā nav īpaši detalizēti atrunāta procedūra, kādā šī nodošana bezatlīdzības lietošanā veicama. Kā norāda dome, ir vien nepieciešams atvasinātas publiskas personas lēmums un uz tā pamata noslēgts līgums. Izšķērdēšanas novēršanas likums neparedz konkursa izsludināšanu vai Publisko iepirkuma likuma principu piemērošanu.

Kaut arī pieteicējs norāda, ka būtu ieinteresēts piedalīties publisko iepirkumu principiem atbilstoši procedūrā par nekustamā īpašuma lietošanu, ja pašvaldība tādu būtu nodrošinājusi, apgabaltiesa nekonstatē, ka pieteicējs būtu vērsies pašvaldībā, lai iegūtu publisku lietu (šajā gadījumā – nekustamo īpašumu) bezatlīdzības lietošanai. Raugoties no šāda aspekta, varētu piekrist atbildētājam un trešajai personai, ka pieteicējam nebūtu subjektīvo tiesību iebilst pret Lēmumu kā tādu.

Tomēr apgabaltiesas ieskatā pieteicēja mērķis nav bijis iegūt nekustamo īpašumu savā lietošanā. Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka trešā persona nekustamo īpašumu un tā apkārtni izmanto kā stāvlaukumu un automaģatavu transportlīdzekļiem, tualetēm un noliktavu mantām, būvmateriāliem un pat būvgružiem. Trešā persona nekustamajā īpašumā rada pārmērīgu vides piesārņojumu jeb trokšņus: pasākumu laikā tiek atskaņota skaļa mūzika un trešā persona savu pasākumu organizācijai izmanto pagaidu struktūras – metāla sastatnes, kuru uzstādīšana un demontāža rada būtiskus un ilgstošus trokšņus nakts stundās. Šāds trokšņu līmenis neatbilst iedzīvotāju interesēm, pašvaldības iedzīvotāji ir neapmierināti ar trešās personas darbībām nekustamajā īpašumā, kas traucē iedzīvotāju labklājībai. Tādējādi apgabaltiesas ieskatā pieteicēja mērķis, vērstoties tiesā, ir cits, nevis iegūt lietošanā nekustamo īpašumu.

[14] Jautājumā par pieteikuma mērķa noskaidrošanu Senāts ir atzinis, ka nav izšķirošas nozīmes, kādiem tieši vārdiem lēmumā par lietas ierosināšanu ir formulēts pieteikuma priekšmets, par kuru lieta ierosināta. Izšķiroši ir, kāds lietā ir pieteicēja mērķim atbilstošais pieteikuma priekšmets (*Senāta 2008. gada 11. jūlija lēmuma lietā Nr. SKA-510/2008 14. punkts*).

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 31. panta otrajai daļai pieteikumu var iesniegt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses ir aizskartas vai var tikt aizskartas. Līdz ar to viens no obligātiem pieteikuma pieļaujāmības kritērijiem ir personas subjektīvo publisko tiesību esība un to esošs vai iespējams aizskārums, kas radīts ar konkrētu administratīvo aktu, faktisko rīcību vai publisko tiesību līgumu.

Vides aizsardzības likuma 9. panta trešā daļa noteic, ka sabiedrība ir tiesīga apstrīdēt un pārsūdzēt valsts iestādes vai pašvaldības administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kas neatbilst vides normatīvo aktu prasībām, rada kaitējuma draudus vai kaitējumu videi. Atbilstoši šā likuma 1. panta 17. punktam vide ir dabas, antropogēno un sociālo faktoru kopums. Tādējādi Vides aizsardzības likuma 9. panta trešā daļa paredz Administratīvā procesa likuma 31. panta otrajā daļā noteikto izņēmumu attiecībā uz personām, kas var iesniegt pieteikumu, bet Vides aizsardzības likuma 1. panta 17. punkts iezīmē iespējamos vides jautājumus, sakarā ar kuriem var iesniegt pieteikumu.

Kā ir norādījis Senāts, Latvijā vides aizsardzības jomā ir paredzēts ļoti plašs regulējums, kas aicina iesaistīties arī sabiedrību. Vides aizsardzības likuma 9. panta trešā daļa, jo īpaši ņemot vērā likuma mērķi nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, paredz ikvienas personas (fiziskās vai juridiskās) un šo personu izveidoto apvienību (biedrību, organizāciju, grupu) tiesības vērsties tiesā ar vides aizsardzības jautājumiem. Likumdevējs tādējādi ir akcentējis sabiedrībai svarīgu un sensitīvu jomu, kurā nepieciešama pastiprināta tiesiskā aizsardzība. Savukārt jēdziens “vide” minēto normu izpratnē neietver tikai dabas elementus – tas ir plašs, dažādu elementus ietilpinošs un attīstībā esošs jēdziens (*Senāta 2018. gada 23. aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA-989/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0423.SKA098918.5.L) 9. punkts*). Tādējādi Latvijā sabiedrībai ir atvērta pieeja tiesai vides aizsardzības jomā gan attiecībā uz pieteikumu iesniegt tiesīgajām personām, gan tiesas kontrolei pakļautajiem vides jautājumiem (sal. *Senāta 2016. gada 25. oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-824/2016, A420241114 10., 11. punkts, 2018. gada 23. aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA-989/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0423.SKA098918.5.L) 8., 9. punkts*). Likums arī neparedz nekādus sabiedrības pārstāvjiem izvirzāmus papildu kritērijus, atbilstība kuriem būtu jāpārbauda, ja sabiedrības pārstāvji vērsas tiesā ar prasījumu novērst vides normatīvo aktu pārkāpumu vai kaitējumu (kaitējuma draudus) videi. Kritērijs šāda pieteikuma pieļaujāmībai ir tas, vai vides tiesību aizskārums vai apdraudējums ir īsts, nozīmīgs un nopietns.

Kā jau apgabaltiesa norādīja, pieteicējs iebilst pret to, kā trešā persona izmanto Grīziņkalna parka daļu, iebilst pret pārmērīgu vides piesārņojumu jeb trokšņiem pasākumu laikā, traucējot iedzīvotāju labklājībai. Citastarp pieteicējs ir arī norādījis, ka strīds lietā ir par pašvaldības pienākumu aizsargāt iedzīvotāju veselību un tiesības

uz dzīvi labvēlīgā vidē. Tādējādi pieteikums ir iesniegts Grīziņkalna iedzīvotāju vārdā nolūkā novērst vides normatīvo aktu pārkāpumus vai kaitējumu videi.

Apkopojot minēto, nav pamatoti atbildētāja un trešās personas argumenti, ka pieteicējam nav publisko subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu tiesā. Līdz ar to nav pamata piemērot Administratīvā procesa likuma 282. panta 2. punktu.

Par pieteikuma priekšmetu

[15] Apgabaltiesas ieskatā lietā būtu precizējams arī pieteikuma priekšmets. Lieta ir ierosināta par Lēmuma un Līguma atcelšanu, jo šādus prasījumus pieteicējs izteicis pieteikumā. Pieteicēja paskaidrojumi visā lietas izskaušanas gaitā ir bijuši pretrunīgi – no vienas puses, pieteicējs norāda, ka tam nav iebildumu pret to, ka nekustamais īpašums ir nodots trešajai personai un tā organizē pasākumus jauniešiem, bet iebildumi ir pret troksni trešās personas organizētajos pasākumos, bet, no otras puses, pieteicējs nav grozījis sākotnējo prasījumu, un lūdz atcelt arī Lēmumu, ar kuru nekustamais īpašums ir nodots lietošanā, lai gan iebildumi pamatā ir palikuši par Līguma noteikumiem. Paskaidrojumos pieteicējs ir arī norādījis, ka strīds lietā ir par pašvaldības pienākumu aizsargāt iedzīvotāju veselību un tiesības uz dzīvi labvēlīgā vidē, kad mājokļos no publiskas lietas regulāri dzirdams skaļš troksnis. Citastarp pieteicējs vairākos paskaidrojumos ir atsaucies uz to, ka pasākumi rada kaitējumu dzirdei un veselībai divām personu grupām – bērniem un jauniešiem Kolizejā, kas apmeklē pasākumus, un Grīziņkalna apkaimes iedzīvotājiem, kas pasākumus neapmeklē, bet dzīvo tuvumā. Pieteicējs norāda, ka runa ir par trokšņa līmeni, kuram pakļauj bērnus Kolizejā visā pasākuma dienas laikā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, apgabaltiesa norāda, ka nevērtēs tos pieteicēja argumentus, kas attiecas uz nekustamā īpašuma nodošanu lietošanā bez konkursa un Izšķērdēšanas novēršanas likuma pārkāpumiem jeb, citiem vārdiem sakot, tos, kuri neattiecas uz vides tiesību aizsardzības jautājumiem. Tāpat norādāms, ka pieteikums nav iesniegts trešās personas pasākumu apmeklētāju, tai skaitā, bērnu interesēs. Trešās personas organizētie pasākumi nav obligāti, bērni un jaunieši uz tiem dodas brīvprātīgi, turklāt bērnu intereses šādā gadījumā varētu pārstāvēt viņu likumiskie pārstāvji. Līdz ar to nav pamata ņemt vērā argumentus, kas attiecas uz pasākumu apmeklētāju tiesībām.

Apgabaltiesa norāda, ka vērtēs Lēmuma un Līguma tiesiskumu tikai vides tiesību aspektā, proti, vai ar publiskas lietas nodošanu lietošanā pašvaldība ir izpildījusi pienākumu aizsargāt iedzīvotāju veselību un tiesības uz dzīvi labvēlīgā vidē.

Par nekustamā īpašuma izmantošanu parka teritorijā

[16] Pieteicēja ieskatā Lēmums neatbilst Grīziņkalna parka apkārtnējo un apkaimes iedzīvotāju interesēm vairāku iemeslu dēļ, tostarp trešā persona nenodrošina nekustamā īpašuma piekļuvi iedzīvotājiem visu gadu un bez maksas, trešā persona nodrošina nekustamā īpašuma izmantošanu Lēmumā izvirzītajiem mērķiem (jauniešu un bērnu ielu kultūras un sporta pasākumu organizēšana) tikai trīs mēnešus, pārējā gada laikā trešā persona nenodrošina iedzīvotājiem iespēju izmantot šo publisko lietu – Grīziņkalna parka sporta kompleksu – ne jauniešu, ne citu personu sporta vai citām aktivitātēm. Tāpat pieteicējs izsaka iebildumus, ka trešā persona izmanto nekustamo īpašumu un tā piegulošo teritoriju iedzīvotājiem traucējoši – kā stāvlaukumu un automazgātavu, tualetēm un kā noliktavu mantām, būvmateriāliem un pat būvgružiem.

Pirmās instances tiesa nesaskatīja pretrunu tajā, ka nekustamais īpašums tiek izmantots parka teritorijā aktīvās atpūtas vajadzībām sabiedriskā labuma darbībā. Grīziņkalna sporta komplekss ir atvērts bezmaksas apmeklējumam visu gadu katru dienu no plkst. 07.00 līdz plkst. 23.00. Turklāt nekustamā īpašuma būves ir pieņemtas ekspluatācijā 2022. gada 1. jūnijā, kā arī Mantojuma pārvalde nav konstatējusi nekādus pārkāpumus. Lēmumā paredzētā nekustamā īpašuma izmantošana atbilst domes saistošo noteikumu Nr. 38 663. punktam – Grīziņkalna parkā var izvietot aktīvās atpūtas vietas un laukumus. Pirmās instances tiesa arī izvērtēja pieteicēja iebildumus par to, ka nekustamajam īpašumam nav viegli piekļūt kā sporta un atpūtas vietai, tas tiek izmantots kā stāvlaukums, automazgātuve, mantu noliktava, savukārt tualetes traucē gājējiem pārvietoties.

Pirmās instances tiesa konstatēja, ka nekustamajā īpašumā var brīvi iekļūt, tajā ir ļoti daudz basketbola grozu, kurus brīvi izmanto jaunieši, tāpēc tiesa nesaskatīja ierobežojumu izmantot nekustamo īpašumu vienkāršām sporta aktivitātēm. Tiesa nesaskatīja trūkumus Lēmumā arī attiecībā uz teritorijas izmantošanu. Arī tas, ka organizētiem pasākumiem ir sezonāls raksturs, nav pamats, lai atzītu Lēmumu par prettiesisku. Attiecībā uz smagām automašīnām un mantu noliktavu pirmās instances tiesa secināja, ka minētās darbības ir cēloniski saistītas ar teritorijas izmantošanu, proti, nekustamā īpašuma apsaimniekošana ar mērķi nodrošināt jauniešu un bērnu ielu kultūras un sporta pasākumu organizēšanu ietver nepieciešamību izmantot autotransportu un mantas teritorijā tiktāl, ciktāl to var sasaistīt ar nepieciešamību sasniegt šo mērķi. Konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatēja, ka nepieciešamības robeža būtu pārsniegta.

Apgabaltiesa konstatē, ka visam minētajam pieteicējs nav iebildis, pieteicējs pretapelācijas sūdzību ir iesniedzis tikai attiecībā uz mantiskajiem zaudējumiem. Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa nevērtēs tos pieteicēja iebildumus, kurus izvērtējusi pirmās instances tiesa un atzinusi par nepamatotiem, un pret kuriem pieteicējs nav iebildis.

Par Lēmuma lietderīgumu

[17] Pieteicējs atsaucas, ka dome ir pārkāpusi Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta trešo daļu un Administratīvā procesa likuma 66. pantu, jo neesot vispusīgi izvērtējusi Lēmuma lietderības apsvērumus. Apgabaltiesa minētajam nepiekrīt un norāda turpmāk minēto.

[17.1] Izšķērdēšanas novēršanas likuma 5. panta trešās daļas 2. punkts noteic, ja publiskas personas mantu nodod bezatlīdzības lietošanā, par to pieņem lēmumu, kurā norāda tostarp nodošanas nepieciešamību un lietderību.

Administratīvā procesa likuma 66. pants noteic, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65. pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizsākumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums (pirmā daļa).

No minētā tiesiskā regulējuma izriet iestādes pienākums pamatot administratīvo aktu, tostarp ar lietderības apsvērumiem. Pretēji pieteicēja viedoklim apgabaltiesa uzskata, ka lietderības apsvērumi Lēmumā ir izdarīti.

[17.2] Pieteicējs vispārīgi atsaucas uz to, ka Lēmumā būtiski pārkāpts ilgtspējības princips un Satversmes 115. pants, norādot, ka valsts ir tiesīga pieņemt tādus lēmumus, kuriem var būt ietekme uz vidi, taču šādiem lēmumiem ir jābūt saskaņā ar ilgtspējības principu – vispusīgi izvērtētiem, līdzsvarojot sabiedrības labklājības, vides un ekonomikas intereses un pamatojot izraudzīto attīstības risinājumu.

Tomēr, atsaucoties uz to, ka Lēmums Izšķērdēšanas novēršanas likuma un ilgtspējības un piesardzības principu izpratnē nenodrošina nekustamā īpašuma lietderīgu un samērīgu izmantošanu atbilstoši iedzīvotāju un sabiedrības interesēm, pieteicējs nav norādījis uz konkrētiem Lēmuma punktiem, kā arī nav norādījis, kāda būtu nekustamā īpašuma lietderīga un samērīga izmantošana. Nav strīda, ka konkrētajā vietā Grīziņkalna parkā jau ilgstoši atradies asfaltēts laukums, kur bijis izvietots gan skeitparks, gan pagaidu atrakcijas, līdz ar to nav saprotama pieteicēja norāde, ka tur varētu izveidot apstādījumus, puķu dobes vai tml. Pieteicēja norādes, kā pašvaldībai būtu jāizmanto asfaltētais laukums, ir teorētiskas. Turklāt Grīziņkalna parks ir vairāk kā 10 ha liels, bet trešajai personai lietošanā nodotā platība ir tikai apmēram 0,67 ha liela.

Kā izriet no interneta vietnē pieejamās informācijas (<https://rigasmezi.lv/darzu-un-parku-vesture-un-musdienas/grizinkalns-toreiz-un-tagad>) – “pēdējā parka rekonstrukcija sākās 2014. gadā. Tagad te ir atjaunots spēļu laukums pašiem mazākajiem ar koši krāsainu pili laukuma centrā un šūpolēm. Nedaudz vecāki bērni var rāpties kalnā pa gumijas segumu pieturoties pie drošības vīrvēm. Atjaunots arī bradājama baseins un atkal darbojas strūklaka “Lutausis uz delfīna”. Baseina priekšā atjaunots jūrmalas smilšu laukums, apgaismojums, atbalsta sienas un kāpnes, ceļu segumā iestrādātas vadlīnijas cilvēkiem ar redzes traucējumiem, izlikti slavenie /Persona F/ soli un atjaunotas ziemciešu dobes. Iecienīta vieta vietējiem iedzīvotājiem ir suņu pastaigu voljērs, kur doties ar saviem mīluļiem. Savukārt Pērnavas un Ata ielu stūrī saimnieko /Nosaukums B/, kas organizē jauniešu ielu sporta un kultūras kustību “/Nosaukums G/”.

Tādējādi nav šaubu, ka parks ir pieejams dažādām aktivitātēm un atpūtai, lai apmierinātu dažādas iedzīvotāju intereses.

[18] Apgabaltiesa piekrit pieteicējam, ka lēmumiem, kas ietekmē vidi, jābūt vispusīgi izvērtētiem, līdzsvarojot sabiedrības labklājību, vides un ekonomikas intereses, tomēr nevar piekrist pieteicējam, ka dome to nav darījusi. Tieši pieteicējs ir tas, kas vienpusēji atsaucas tikai uz Grīziņkalna apkaimes iedzīvotāju interesēm, nevērtējot tās kopsakarā ar visas sabiedrības ieguvumu. Apgabaltiesa par nepareizu uzskata pieteicēja nostāju, nostādot nekustamā īpašuma pasākumu apmeklētājus pret Grīziņkalna apkaimes iedzīvotājiem. Pieteicējs nav pilnvarots runāt visu Grīziņkalna apkaimes iedzīvotāju vārdā. Apgabaltiesa apšauba, ka neviens Grīziņkalna apkaimes iedzīvotājs neapmeklē sporta laukumus un trešās personas rīkotos pasākumus, bet visi iedzīvotāji ir pret nekustamā īpašuma nodošanu trešajai personai. Šāds pieteicēja uzskats nav pamatots.

Par to liecina ieraksti sociālajos tīklos. Apgabaltiesa no Facebookvietnes komentāriem Grīziņkalna biedrības ierakstam (<https://www.facebook.com/Grizinkalnam/posts/gr%C4%ABzi%C5%86kalna-apkaimes-biedr%C4%ABba-ir-par-b%C4%93rnu-un-jaunie%C5%A1u-sporto%C5%A1anu-gr%C4%ABzi%C5%86kalna-ap/441947465356915/>) konstatē pilnīgi citu situāciju, tur pārsvarā pausti pretēji viedokļi par pieteicēja darbībām.

Piemēram: “Arī es esmu Grīziņkalna iedzīvotāja un pilnībā neatbalstu, ka šādā veidā darbojaties un pārstāvat arī manu viedokli, jo es neatbalstu jūsu rīcību *Ghetto Games* jautājumā. Dzīvoju tieši pie parka un skaņa dienas laikā ir adekvāta lieta, ja dzīvo pilsētā. Mūzika pasākumos ir iedvesmojoša! Vienkārši pārvācieties uz laukiem un beidziet darboties visu iedzīvotāju vārdā!”; “Es dzīvoju tieši blakus Grīziņkalna parkam un nesaprotu, kur ir problēma. Bērni un jaunieši sporto, ir pasākums. Loģiski, būs mūzika un masas radīts troksnis, bet tas netraucē, jo šis pasākums dara prieku bērniem. Kur es kā Grīziņkalna iedzīvotājs varēju izteikt viedokli par/pret šāda lēmuma virzību, pirms jūs to Grīziņkalna apkaimes vārdā virzījāt? 100+ cilvēki novākušies, uztaisījuši biedrību un lemj par apkaimē notiekošo vispār nekomunicējot ar pārējiem gandrīz 12K apkaimes iedzīvotāju. Jums nav ne jausmas, ko apkaimes iedzīvotāji vēlas, jo jūs to neprasāt! Jūs mazā grupiņā novācāties, pieņemt mulķīgus lēmumus un prezentējat tos, kā visas apkaimes vēlmes. Nomainiet nosaukumu un neapkaunojiet Grīziņkalnu! Nesaprotu, kā jums pašiem nav kauna par izdarīto!”; “Dzīvoju Grīziņkalnā 15 gadus, priecājos par pasākumiem gan *Ghetto Games*, gan Daugavas stadionā, gan skeitparkā! Nakts mieru traucē dzērāju saieti un skandāli uz ielas! Šajā jautājumā neatbalstu biedrības gājieni!”; “Varoņi” Kā pašiem nav kauna, tas ir praktiski vienīgais jēgpilnais pasākums Rīgā, kur jauniešiem savākties, iepazīties, kvalitatīvi pavadīt kopā laiku, un kur viņi iet labprātīgi. Tie pasākumi vai tad notiek naktī? Cik zinu, tad nē! Kur tieši ir problēma? Šie tipāži, laikam, ir tie paši, kuriem traucē ātro palīdzību sirēnas, “un vai tad tiešām nevar braukt bez tām””.

[19] Apgabaltiesai nav īsti saprotams, ko pieteicējs grib panākt ar Lēmuma atcelšanu, jo lietas izskatīšanas gaitā vairākkārt tika apliecināts, ka pēc būtības pieteicējam nav iebildumu par to, ka nekustamais īpašums tiek izmantots bērnu un jauniešu sporta vajadzībām. No pieteicēja argumentiem izriet, ka iebildumi, galvenokārt, ir pret pārmērīgu troksni pasākumu laikā, atskanojot skaļu mūziku un savu pasākumu organizācijai izmantojot pagaidu sastatnes, kuru uzstādīšana un demontāža rada troksni naktis stundās, kas traucē vietējo iedzīvotāju labklājībai.

[19.1] Apgabaltiesa secina, ka šie pieteicēja iebildumi vairāk attiecas uz trešās personas iepriekš pieļautiem pārkāpumiem attiecībā uz pieļaujamā trokšņa līmeņa pārsniegšanu, kā arī pagaidu konstrukciju uzstādīšanu un demontāžu naktī. Piemēram, pieteikumā norādīts, ka 2023. gada vasarā instalāciju un to nojaukšanas rezultātā vietējie iedzīvotāji naktīs tika regulāri modināti, šāds trokšņu līmenis acīmredzami neatbilst iedzīvotāju interesēm; pašvaldības iedzīvotāji ir neapmierināti ar trešās personas darbībām nekustamajā īpašumā, kas traucē iedzīvotāju labklājībai.

Apgabaltiesa norāda, ka trešās personas tiesības un pienākumus iepriekš noteica administratīvais akts un līgums, kas ir zaudējuši spēku. Trešā persona pamatoti uzsver, ka iepriekšējā līguma nosacījumi bija atšķirīgi. Apgabaltiesas ieskatā trešās personas iepriekš izdarīti pārkāpumi nevar būt tiesisks šķērslis tās tiesībām pretendēt uz nekustamā īpašuma lietošanu savas darbības leģitīmo mērķu sasniegšanai atbilstoši Lēmumā norādītajiem nosacījumiem. Apgabaltiesa nepiekrīt, ka ne Lēmumā, ne citu iestāžu (domes departamentu) viedokļos nav vērtēts trešās personas līdzšinējās un plānotās darbības ilgtspējīgums, lietderīgums ar iedzīvotāju interesēm. Tas, ka Lēmumā nav atspoguļoti ieinteresēto personu viedokļi, nenozīmē, ka tā pieņemšanas procesā nav izvērtētas visu ietekmēto personu intereses.

[19.2] Pieteicējs nav Lēmuma adresāts. Neskatoties uz to, pirms Lēmuma pieņemšanas pieteicēja viedoklis tika uzklauts 2023. gada 4. oktobra tikšanās laikā, 2024. gada 16. februāra tiešsaistes sanāksmē, 2024. gada 18. marta domes īpašuma komitejas sēdē. Tika ņemts vērā pieteicēja viedoklis iekļaut Lēmumā papildu prasības par nekustamā īpašuma lietošanu, proti, trešajai personai 4.1.14. un 4.1.15. apakšpunktā ir uzlikti pienākumi, kas jāiekļauj Līgumā, lai šādos pārkāpumus neizdarītu. Viens no būtiskajiem noteikumiem, kas iekļaujams Līgumā, ir: lietojot nekustamo īpašumu, ievēro klusumu naktis stundās no plkst. 23.00 līdz plkst. 7.00, neorganizējot sporta pasākumus vai ar sportu saistītas aktivitātes šajā laikā, t. sk. neveicot teritorijā esošo metāla konstrukciju montāžas vai demontāžas darbus (Lēmuma 4.1.14. punkts); potenciālos trokšņa avotus (skaļruņus, mūzikas atskaņotājus u.tml.) iespējami novietoj tā, lai tie nebūtu vērsti pret dzīvojamām teritorijām, kā arī nodrošina, lai radītā skaņas jauda nepārsniedz 80 dB(A), vienlaicīgi nodrošinot nekustamajā īpašumā skaņas mērīšanas iekārtu, kas būtu pieejama pašvaldības policijai pēc pieprasījuma, lai nepakļautu iedzīvotājus paaugstināta trokšņa ietekmei (Lēmuma 4.1.15. punkts).

[19.3] Tādējādi pretēji pieteicēja norādītajam dome ir vērtējusi un ņēmusi vērā iedzīvotāju sūdzības. Trešās personas tiesības nevar ierobežot tā iemesla dēļ, ka pieteicēja ieskatā ir prezumējams, ka trešā persona turpinās pārkāpt tiesību normas un Lēmuma nosacījumus attiecībā uz trokšņa līmeni. Turklāt, kā izriet no lietas materiāliem, trešā persona ir uzskūsi aktīvu rīcību, lai nodrošinātu trokšņa līmeņa mērījumus, to pieejamību un datu saglabāšanu ilgākā laika periodā. Šādos apstākļos apgabaltiesa secina, ka konkrētajā gadījumā Lēmums ir pieņemts, izdarot lietderības apsvērumus, tostarp attiecībā par to, lai netiktu ierobežotas citu personu tiesības vai tiesiskās intereses. Dome ir ņēmusi vērā daudzus pieteicēja iebildumus par nekustamā īpašuma izmantošanu un tās atspoguļotas Lēmuma 4.1.14., 4.1.16.–4.1.18. apakšpunktos, proti, Lēmumā ir norādīts, kādi nosacījumi ir iekļaujami Līgumā.

[20] Nekustamā īpašuma nodošanas nepieciešamība ir pamatota ar trešās personas paredzēto darbību nekustamajā īpašumā jauniešu un bērnu interešu nodrošināšanai. Tādējādi ir konstatējams leģitīms mērķis Lēmuma pieņemšanai. Tas ir nepieciešams demokrātiskā sabiedrībā.

Apgabaltiesa no lietas materiāliem konstatē, ka trešās personas darbība tās mērķu sasniegšanā ir pārliecinoša un tiek ļoti augstu vērtēta. Tostarp Valsts probācijas dienests, ņemot vērā trešās personas darbību saistībā ar probācijas klientu sociālo iekļaušanu, veselīga dzīvesveida veicināšanu, iesaistīšanu neformālās izglītības aktivitātēs, brīvprātīgā darba popularizēšanu un veicināšanu, sabiedrības informēšanu, kur tiek mazināti aizspriedumi par notiesātām personām, lai veidotu iekļaujošu sabiedrību, – sadarbojas ar trešo personu. Tas norādījis tostarp uz trešās personas attiecīgās darbības ilgtspējas rezultātu (lietas 1. sējuma 176. lapa). Latvijas Basketbola savienības ģenerālsēkretārs Kaspars Cipruss ir norādījis, ka *Ghetto Games* 15 gadu garumā ir devusi būtisku ieguldījumu Latvijas basketbola attīstībā, sekmējusi jauniešu pievēršanos sportiskam dzīvesveidam, tās turnīros izauguši olimpiskie un Eiropas čempioni, kā arī pasaules čempionātu medaļu ieguvēji 3x3 basketbolā (lietas 1. sējuma 88. lapa). Basketbola treneris /Persona H/ norādījis, ka trešās personas sporta laukumos tiek nostiprināta disciplīna, neatlaidība, sportiskais azarts, kopā būšana un cilvēcība, tiek risinātas neskaitāmas sociālas un mentālas problēmas (lietas 1. sējuma 102. lapa). Apgabaltiesa secina, ka no lietas materiāliem izriet, ka trešās personas darbība ir nepastarpināti vērstā uz bērnu un jauniešu tiesību nodrošināšanu, kas ir visas sabiedrības interesēs, un Lēmuma tiesiskums ir vērtējams tostarp šajā aspektā. Līdz ar to nepieciešamības kritērijs ir saskatāms, un tas ir vērst uz leģitīma mērķa sasniegšanu.

Apgabaltiesai nerodas šaubas par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai. Trešā persona jau ilgstoši darbojas bērnu un līdz ar to sabiedrības interesēs, tostarp atbilstoši Valsts probācijas dienesta norādītajam veic bērnu un pusaudžu sociālo iekļaušanu, veselīga dzīvesveida veicināšanu, iesaistīšanu neformālās izglītības aktivitātēs, brīvprātīgā darba popularizēšanu un veicināšanu. Apgabaltiesai nerodas šaubas, ka trešajai personai savu mērķu sasniegšanai ir nepieciešama pastāvīga vieta (teritorija). Tikai ar pasākumu rīkošanu dažādās vietās minētie mērķi netiks sasniegti tik efektīvi, kā tas līdz šim trešajai personai ir izdevies. Ievērojot tostarp Valsts probācijas dienesta pamatoti norādīto, ka trešās personas darbības ir vērstas uz sabiedrības izglītošanu un iekļaujošas sabiedrības veidošanu, ir acīmredzams, ka Lēmums ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai.

Var piekrist domei, ka Lēmums ir ticis izdots jomā, kur lietderības apsvērumu apjoms nav tieši neregulēts normatīvajā regulējumā un tādējādi atstājams tā izdevēja pārziņā. Tomēr nevar piekrist, ka dēļ tā, ka pašvaldības pienākumu veikt lietderības izvērtējumu attiecībā uz trokšņa līmeni konkrētajā situācijā normatīvais regulējums neparedz, lietderības apsvērumi nebūtu jāizdara. Lietderības apsvērumi jāizdara jebkurā gadījumā, kurā iestādei ir piešķirta rīcības brīvība. Un apgabaltiesas ieskatā to dome ir darījusi gan Lēmumā un tā pieņemšanas procedūrā, gan uz Lēmuma pamata noslēgtajā Līgumā.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, apgabaltiesai nav šaubu, ka Lēmums ir tiesisks, bet detalizētākus nosacījumus attiecībā uz nekustamā īpašuma izmantošanu noteik Līgums. Pēc būtības pieteicējs nepiekrīt atsevišķiem Līguma nosacījumiem, bet minētais nav pamats, lai atceltu Lēmumu par nekustamā īpašuma nodošanu trešajai personai.

Par vides piesārņošanu ar pārmērīga trokšņa radīšanu

[21] Tālāk apgabaltiesa aplūkos pieteicēja iebildumus pret Līgumu. Pašreizējā momentā, kā tas tika konstatēts arī apgabaltiesas tiesas sēdē, vienīgās domstarpības, kas palikušas starp pieteicēju un trešo personu, ir par skaņas līmeņa robežu.

[21.1] Attiecībā uz skaņas līmeņa robežlielumu pieteicējs, balstoties uz Standartu, uzskata, ka skaņas līmeņa robeža jābūt divās vietās piecu minūšu intervālā – pie ēkas /Adrese E/, kur robežlielums nedrīkst pārsniegt 60 dB(A), un nekustamā īpašuma Kolizejā, kur robežlielums nedrīkst pārsniegt 80 dB(A); īslaicīgi skaņa drīkst pārsniegt 100 dB(A); pretējā gadījumā skaņa bojā pasākuma dalībnieku dzirdi. Pieteicējs paskaidrojums arī norādījis, ka tam nav iebildumu, ka atsevišķos (piemēram, sezonas atklāšanas vai slēgšanas pasākumos) skaņas līmeņa robeža epizodiski varētu pārsniegt 100 dB(A), tomēr tas nevar notikt regulāri.

Savukārt trešā persona uzskata, ka skaņa jābūt 15 minūšu intervālā un skaņas robežlielumiem attiecīgi jābūt 75 dB(A) pie tuvākās mājas, jo tur ir arī dabīgais skaņas fona trokšnis, un 100 dB(A) Kolizejā.

[21.2] Attiecībā uz skaņas mērīšanu Lēmuma 4.1.15. punkts noteik, ka trešajai personai jānodrošina, lai radītā skaņas jauda nepārsniedz 80 dB(A). Uz Lēmuma pamata noslēgtā Līguma 3.1.15. punkts ir papildināts, proti, trešajai personai jānodrošina, lai radītās skaņas jauda nepārsniedz 80 dB(A) pie tuvākās dzīvojamās mājas.

Pieteicējs iebildis, ka Līguma 3.1.15. punkts neparedz nedz skaņas mērīšanas intervālu, nedz distancē veiktā mērījuma korekciju. Pieteicēja ieskatā Līgumā ietvertais nosacījums nav pietiekams, lai objektīvi tiktu mērīts skaņas līmenis. Jāpiekrīt, ka no Līguma nebija skaidrs, kādā intervālā skaņa nedrīkst pārsniegt 80 dB(A). Tagadējā vienošanās paredz izteikt 3.1.15. punktu jaunā redakcijā: potenciālos trokšņa avotus (skaļruņus, mūzikas atskaņotājus u. tml.) lietotājs iespējami novieto tā, lai tie nebūtu vērsti pret apkārtnes dzīvojamo teritoriju, nodrošina, ka pasākumu laikā mikrofonu tiek izmantoti cieņpilni pret apkārtējiem iedzīvotājiem un Grīziņkalna parka apmeklētājiem, kā arī nodrošina, lai radītā skaņas jauda nepārsniedz 75 dB(A) pie tuvākās dzīvojamās mājas vai 100 dB(A) mērījumā pie nekustamajā īpašumā novietotajām skatītāju tribīnēm (Kolizeja). Skaņa tiek mērīta 15 minūšu intervālos; lietotājs skaņas kontrolešanai izmanto aplikāciju *Decibel X: dB Sound Level Meter* (<https://apps.apple.com/lv/app/decibel-x-db-sound-level-meter/id448155923>), Pašvaldības policijai piedaloties mērīšanas procesā pēc pieprasījuma, un lietotāja interneta vietnē <https://sound.ghetto.lv/> tiešsaistes režīmā atspoguļojot trokšņa līmeni nekustamā īpašumā un saglabājot trokšņa mērīšanas ierakstus vismaz vienu gadu.

Ņemot vērā grozījumus Līgumā, nevar piekrist pieteicējam, ka Līgumā ietvertais nosacījums nav pietiekams, lai objektīvi tiktu mērīts skaņas līmenis.

[21.3] Apgabaltiesa piekrīt trešajai personai, ka tās ierosinātais skaņas līmeņa 75 dB(A) ierobežojums pie tuvākās dzīvojamās mājas (ēkas /Adrese E/) ir samērīgs un tiek lietots ar rezervi. Savukārt pieteicēja prasības ir nekonstruktīvas un balstītas uz mākslīgiem un no konteksta izrautiem pamatojumiem. Apgabaltiesas ieskatā ir loģiski, ka mērījums jāveic pie tuvākās dzīvojamās mājas un pasākuma norises vietā (Kolizejā). Pieteicēja ierosinātie robežlielumi 60 dB(A) mērījumā pie ēkas /Adrese E/, un 80 dB(A) nekustamajā īpašumā Kolizejā, neņem vērā pilsētvides fona trokšņu kontekstu. Kā to norāda trešā persona, mērījumi laikos, kad pasākumi nenotiek, liecina, ka pilsētas fona trokšņi diennakts gaišajā laikā mēdz pārsniegt 65 dB(A). Arī pieteicēja norādītais, ka pasākuma radītā skaņa jābūt 5 minūšu intervālos un katrā šādā intervālā skaņas līmenis nedrīkst pārsniegt noteikto robežlielumu, nav ne ar ko pamatota un neatbilst PVO vadlīnijām. Apgabaltiesa uzskata, ka Līgumā paredzētā skaņas mērīšana un datu pieejamība nodrošina efektīvu kontroles mehānismu.

[22] Lietas izskatīšanas gaitā Līgums ir papildināts ar vēl vairākiem punktiem.

[22.1] Vienošanās paredz Līguma 3.2.6. punktu izteikt šādā redakcijā: no pašvaldības puses Līguma izpildi uzrauga Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašuma departamenta Nekustamā īpašuma pārvaldes: - Zemes lietošanas un atsavināšanas sagatavošanas nodaļas galvenais speciālists (Līguma izpildes kontrole), kontaktārunis: /Tālrunis A/; - Juridiskās nodaļas projektu vadītājs – jurists (ar Līguma izpildi saistītie juridiskie jautājumi), kontaktārunis /Tālrunis B/. Papildināts arī Līguma 5.2. punkts (kas paredz, kādos gadījumos pašvaldība ir tiesīga vienpusēji atkāpties no Līguma, nosūtot par to paziņojumu trešajai personai, un nekustamais īpašums nododams atpakaļ) ar 5.2.5. apakšpunktu šādā redakcijā: ja pašvaldība konstatē, ka lietotāja izmanto skaņu pastiprinošas iekārtas pretēji Līguma noteikumiem vai pašvaldības norādījumam. No minētajiem Līguma noteikumiem izriet, ka, pretēji pieteikumā apgalvotajam, pašvaldība ir ņēmusi vērā pieteicēja iebildumus pret trešās personas līdzšinējo darbību nekustamajā īpašumā un centusies ieturēt līdzsvaru starp dažādām sabiedrības interesēm.

[22.2] Koriģēti ir arī citi Līguma punkti, lai maksimāli ņemtu vērā visus pieteicēja iebildumus. Līguma 3.1.8. apakšpunkts, kurš noteik trešās personas tiesības un pienākumus, izteikts jaunā redakcijā, proti, lietotājs (trešā persona) nepieļauj nekustamā īpašuma lietošanu pretēji tā lietošanas mērķim, Līgumam un Pašvaldības norādījumiem, tai skaitā nodrošinot lietotāja interneta vietni <https://ghetto.lv/> ar sadaļu, kurā var iesniegt sūdzību, tajā iekļaujot aprakstu par sūdzības iesniegšanas kārtību Rīgas valstspilsētas pašvaldības policijā, un Līguma 3.1.15. apakšpunktā minēta skaņas monitoringa rezultātu lejupielādes instrukciju.

[22.3] Līguma 3.1.14. apakšpunkts izteikts šādā redakcijā: organizējot sporta pasākumus vai ar sportu saistītas aktivitātes nekustamajā īpašumā, tai skaitā veicot esošo metāla konstrukciju montāžas vai demontāžas darbus, lietotājs nodrošina klusumu nakts stundās no plkst. 22.00 līdz plkst. 8.00. Trīs dienas gadā pasākumus drīkst rīkot līdz plkst. 23.00, vismaz divas nedēļas iepriekš par to publiskojot informāciju interneta vietnē <https://ghetto.lv/>. Šajās dienās lietotājs ievēro klusumu nakts stundās no plkst. 23.00 līdz 8.00.

[22.4] Vienošanās arī paredz, ja pašvaldība konstatē Līguma pārkāpumus, tā 3 darba dienu laikā brīdina lietotāju par konstatēto pārkāpumu un izskaidro vēlamu rīcību pārkāpuma novēršanai (Līguma 3.2.4. apakšpunkts); ja pašvaldība konstatē regulārus Līguma pārkāpumus (3 vai vairāk pārkāpumus viena mēneša periodā), lietotājam attiecīgā kalendārā gada pasākumu sezonā ir liegts turpmāk izmantot skaņu pastiprinošas iekārtas nekustamajā īpašumā, izņemot pasākumu apmeklētāju apziņošanai (3.2.5. apakšpunkts).

[22.5] Kā to norāda dome un apgabaltiesa tam piekrīt, Līgums ir sarežģītā procesā tapis kompromiss starp dažādām pretējām interesēm. Tiesvedības gaitā Līgumā faktiski ir iekļauti visi pieteicēja iebildumi, bet pieteicējs izvērta arvien jaunus nosacījumus (tagad nepiekrīt skaņas līmeņa robežlielumiem). Apgabaltiesas ieskatā tāda rīcība nav konstruktīva, un pieteicējs pašreiz ir nonācis pretrunās, nesaprotot, ko īsti ir šo tiesvedību grib panākt. Ja pieteicēja vēlme ir, lai Grīziņkalna parks tiktu saglabāts un dome to pati visā teritorijā apsaimniekotu tikai kā klusu un apzaļumotu parku, tad šāda vēlme nav tiesiski aizsargājama.

Par Satversmes 96. panta un 115. panta pārkāpumu – tiesību uz mājokļa neaizskaramību un tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē

[23] Pieteicējs, atsaucoties uz Satversmes 96. pantu un Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, norādījis, ka ir aizskartas tiesības uz mājokļa neaizskaramību. Pieteicējs argumentē, ka sabiedrības intereses, uz kurām vērsti pieteikums, pamatotas ar Satversmes preambulā un 115. pantā ierakstītā vispārējā tiesību principa – tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē, – konkretizāciju. Papildus Satversmes 115. panta tvērumam lietā piemērojams arī Satversmes 96. pants, kas nosaka, ka indivīdam ir tiesības uz savu privāto telpu, ģimenes aizsardzību no nepamatotas iejaukšanās, kā arī tiesības dzīvot pēc sava prāta, saskaņā ar savu būtību.

[23.1] Vispirms apgabaltiesa norāda, ka pieteicēja atsaukšanās uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi konkrētajā gadījumā nav pamatota, jo pieteicēja norādītās lietas nav līdzīgas ar izskatāmo gadījumu. Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumi Moreno Gómez *pret Spāniju* (2005), Oluič *pret Horvātiju* (2010) un Cuenca Zarzoso *pret Spāniju* (2018), uz kuriem pieteicējs atsauca paskaidrojumos, tika pieņemti, vērtējot situācijas, kad valsts nenodrošināja privātpersonas tiesības neciest no trokšņiem naktī un atšķirībā no izskatāmās lietas minētajās lietās bija nepārprotami pierādījumi tam, ka personas tiesības tika būtiski aizskartas. Neapšaubāmi, ka nopietns trokšņa pārkāpums var izraisīt personas tiesību uz mājokļa neaizskaramību pārkāpumu, ja tas liedz šai personai izmantot savas mājas ērtības. Bet izskatāmajā lietā tādi apstākļi nav konstatējami. Kā jau tika norādīts, Lēmumā ir apsvērti ir risināti jautājumi, lai pārkāpumi netiktu pieļauti.

[23.2] Otrkārt, vērtējot šos aizskārumus, Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka ir jāņem vērā tainīgs līdzsvars, kas jāpanāk starp indivīda un visas kopienas konkurējošām interesēm. Šajā sakarā apgabaltiesa norāda, ka pieteicējs nav pamatojis, attiecībā uz cik cilvēkiem būtu konstatējams tiesību uz privātās un ģimenes dzīves,

un mājokļa neaizsargātību. Apgabaltiesa jau vērsa uzmanību uz to, ka pieteicējs nepamatoti atsaucas uz visu Grīziņkalna apkaimes iedzīvotāju tiesību aizskārumu, jo faktiski trokšņa līmenis pasākumu laikā varētu būt traucējošs tikai attiecībā uz dažu Pērnavas ielas māju iedzīvotājiem. Turklāt pieteicēja izteiktie apgalvojumi par troksni joprojām balstās uz veciem datiem un novecojušās sūdzībām (iepriekšējā līguma darbības laikā), bet netiek analizēti dati par pēdējiem gadiem (2024. un 2025. gadu). Papildus jāņem vērā, ka cilvēki troksni uztver subjektīvi. Nozīme ir indivīda attieksmei pret trokšņa avotu, kā arī tajā iekļauto informāciju. Trokšņu subjektīvā uztvere ir atkarīga no trokšņa fizikālās struktūras un cilvēka psihofizioloģiskām īpatnībām. Pieteicējs nav analizējis un norādījis, kuri konkrēti ir tie Grīziņkalna iedzīvotāji, kuri cieš no trešās personas pasākumu radītā trokšņa, un kāpēc. Pieteicēja apgalvojumi ir vispārīgi un nekonkrēti.

[23.3] Treškārt, apgabaltiesa uzskata, ka pieteicējs nepamatoti izdala divas grupas, kuru vārdā iesniegts pieteikums, proti, bērni un jaunieši Kolizejā, kas apmeklē pasākumus, un Grīziņkalna apkaimes iedzīvotāji, kas pasākumus neapmeklē, bet dzīvo nekustamā īpašuma tuvumā un kuru mājokļos dzirdama pasākuma norise to pārmērīgā skaļuma dēļ. Apgabaltiesa jau norādīja, ka pieteicējs nav pilnvarots runāt trešās personas organizēto pasākumu apmeklētāju vārdā.

[23.4] Apgabaltiesa arī konstatē, ko joprojām tiek runāts par nakts troksni, regulāru troksni 8 stundu garumā u.tml. Apgabaltiesas ieskatā lietas izskatīšanas gaitā ir noskaidrojies, ka pašreizējā situācijā vairs nav strīda par troksni naktī, Līguma grozījumos ietverts nosacījums sporta pasākumos, tai skaitā, veicot esošo metāla konstrukciju montāžas vai demontāžas darbus, nodrošināt klusumu nakts stundās no plkst. 22.00 līdz plkst. 8.00, tikai trīs dienas gadā pasākumus drīkst rīkot līdz plkst. 23.00. Tādējādi strīds ir palicis par troksni dienas laikā, turklāt ne par visām dienām nedēļā, ne par troksni visa gada garumā, bet gan tikai – par troksni pasākumu laikā.

Par situāciju pēc Lēmuma pieņemšanas

[24] Kaut arī tas vairāk attiecas uz Lēmuma un Līguma izpildi, ņemot vērā, ka lietas izskatīšanas gaitā apstākļi vairākas reizes mainījās, apgabaltiesa vērtēja arī situāciju pēc Lēmuma pieņemšanas.

[24.1] No *Ghetto Games* mājas lapā pieejamās informācijas secināms, ka 2024. gadā (16. sezona) nekustamajā īpašumā maijā notika 8 pasākumi, jūnijā – 9, jūlijā un augustā – katrā pa 8, kurus organizēja trešā persona; tātad kopā 2024. gada sezonā pasākumi notika 33 dienas no 366 dienām gadā.

[24.2] 2025. gadā (17. sezona) nekustamajā īpašumā maijā notika 12 pasākumi, jūnijā – 7, jūlijā – 7, augustā – 5, kurus organizēja trešā persona, un vēl 4 dienas notika pasākumi novembrī, ko organizēja citas personas. 1. novembrī – [Rīgas rudens leģendū rogainings](#), no 28.–30. novembrim festivāls – *Snow Fest Rīga*. Tātad kopā 2025. gada sezonā pasākumi notika 35 dienas no 365 dienām gadā.

[24.3] No minētā secināms, ka izskatāmajā gadījumā runa nav par troksni, kas traucē ik dienas no rīta līdz vakaram un visu gadu. Troksnis, kas ir visu gadu un pat visu diennakti ir Pērnavas ielas troksnis, jo, kā atzina visi procesa dalībnieki, Pērnavas iela nav no klusākajām ielām Rīgā, pa to kursē arī smagais transports. Tās troksnis varētu būt traucējošs, bet šis jautājums nav risināms konkrētās lietas ietvaros.

[25] Kā pierādījumus, ka pārkāpumi joprojām – 2024. gadā un 2025. gadā – turpinās, pieteicējs ir iesniedzis Grīziņkalna apkaimes iedzīvotāja /Persona L/ vēstuli, kurā pausts viedoklis par skaņas piesārņojumu sporta pasākumu laikā pie dzīvojamām mājām.

[25.1] Apgabaltiesa minēto vēstuli nevar atzīt par pārliecinošu pierādījumu, jo, pirmkārt, vēstule nav parakstīta, otrkārt, tajā pausti vispārīgi apgalvojumi par pasākumu laikā nodarīto kaitējumu /Persona L/ kungam un viņa nepilngadīgajam bērnam no maija līdz septembrim, nenorādot pasākumu gadus un datumus, bet visdrīzāk aprakstītas ir situācijas līdz 2024. gadam. Vienīgie konkrētie datumi ir minēti 2024. gada 15. augusts (pēc pasākumu kalendāra – *Ghetto Basket* Superfināls) un 2025. gada 7. augusts (*Ghetto Basket* Grīziņkalnā).

Pieteicējs iesniedzis arī Rīgas valsts policijas pašvaldības policijas Latgales pārvaldes 2025. gada 26. augusta vēstuli (2025. gada 23. augusta Grīziņkalna apkaimes iedzīvotājas /Persona M/ iesniegums) par atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu.

Tāpat pieteicējs iesniedzis tam adresātu Grīziņkalna apkaimes iedzīvotājas /Persona M/ 2025. gada 22. oktobra vēstuli, kura rakstīta /Adrese E/ daudzdzīvokļu mājas iedzīvotāju vārdā. Arī šo vēstuli nevar atzīt par pierādījumu trešās personas it kā pieļautiem pārkāpumiem sezonas laikā, turklāt nav saprotams, kas /Persona M/ ir pilnvarojis rakstīt visu mājas iedzīvotāju vārdā, vēstulē nav minēti ne iedzīvotāju vārdi, ne uzvārdi. Vēstulē pausts vispārējs satraukums par skaņas un gaismas piesārņojumu, ko regulāri rada *Ghetto Games* pasākumi Grīziņkalna parkā, norādot, ka Kolizejā skaņas līmenis nereti pārsniedz 95 dB un pat 100 dB, turklāt skaņas mērītāji bieži nedarbojas, lai iedzīvotājiem nebūtu iespējams piefiksēt skaņas līmeni un par to ziņot. Vēstulē minēti daži datumi, kad pasākumi bijuši visskaļākie – 5., 17. un 30. jūnijs, 20. un 21. augusts. Apgabaltiesa konstatē, ka pēc informācijas *Ghetto Games* mājas lapā (<https://www.ghetto.lv/lv/>) 2025. gada 5. un 30. jūnijā nav notikuši pasākumi nekustamajā īpašumā Grīziņkalnā. Vēstulē vispārīgi aprakstīti vairāki pārkāpumi, kas aizskar iedzīvotāju tiesības un rada kaitējumu viņu veselībai, taču vēstule nav ne parakstīta, ne arī saprotams, kādu iedzīvotāju vārdā rakstīta, nav arī saprotams, par kādiem pasākumiem iet runa, līdz ar to tā nav atzīstama par pierādījumu lietā.

Apgabaltiesas ieskatā, visticamāk, abas iesniegtās vēstules ir rakstītas pēc pieteicēja lūguma un norādījumiem.

[25.2] Arī pieteicēja pievienotie izraksti no sarakstes aplikācijā *WhatsApp* neliecina par trešās personas masveidā pieļautiem pārkāpumiem un regulāru Grīziņkalna iedzīvotāju miera traucējumiem. Kā redzams, tas ir pieteicēja izveidota *WhatsApp* sarakste ar pie nekustamā īpašuma tuvāk dzīvojošiem sešiem biedriem (/Adrese E/, /Adrese H/ un /Adrese I/). No minēto personu sarakstes fragmentiem secināms, ka tās savā starpā apmainās ar viedokļiem, ka ir atkal skaļi, ka “bļautās mikrofonā”, “auro uz nebēdu”, “bandītiska attieksme, kā deviņdesmitajos. Saprot tikai spēka pielietojumu. Pieklusa taču pēc tiesas. Tad izvērša kampaņu, RD jums”. Sarakstē pārsūtīti skaņas mērījumi, no kuriem nav saprotams, – uz kuru vietu un laiku tie attiecināmi, un kā tie pārkāpj Līguma noteikumus. Faktiski no izkopētajiem fragmentiem ir saprotams, ka runa iet par atsevišķiem pasākumiem. Iesnēgtie *Whatsapp* sarakstes fragmenti ne vien ir izrauti no konteksta, bet sarakste notiek pārsvarā starp pieteicēja biedriem. Sarakstē citastarp parādās arī neapmierinātība ar troksni 28. novembrī.

Attiecībā uz 2025. gada novembri no internetā pieejamās informācijas (<https://m.travelnews.lv/draugiem.php?pid=152544>) konstatējams, ka no 2025. gada 28. novembra līdz 30. novembrim Grīziņkalna sporta kompleksā norisinājās vairākas frīstaila slēpošanas un snovborda sacensības. Pasākumu organizēja Latvijas Slēpošanas federācija sadarībā ar *Ghetto Games* un *Rock a Rail* komandām. *Rock a Rail* ir šī brīža lielākās un prestižākas Eiropas frīstaila slēpošanas un snovborda slaidu disciplīnas sacensību tūre, kura norisinājās piecos posmos, tai skaitā pirmo reizi notika Latvijā. Iepriekš pieteicēja iebildumi bija par to, ka vasaras mēnešos, kad notiek pasākumi, troksnis traucē turēt vaļā logus un vēdināt telpas. Novembrī, kā zināms, ir auksts, temperatūra 2025. gada 28.–30. novembrī bija ap nulle grādiem, līdz ar to apšaubāms, ka Pērnavas ielas māju iedzīvotāji tajā laikā vēlējas visu vakaru turēt vaļā logus, lai vēdinātu telpas.

[26] Analizējot tūmekļa vietnē <https://sound.ghetto.lv/> publiski pieejamos trokšņa mērīšanas rezultātus trešās personas pasākumu norises vietā un pie tuvākās dzīvojamās mājas par laika posmu no 2024. gada jūlija sākuma līdz tā paša gada septembra beigām, var secināt, ka pat pasākumu norises vietā skaņas līmenis vien dažas reizes visu šo mēnešu laikā epizodiski pārsniedza 80 dB(A) un tikai vienreiz sasniedza 100 dB(A) līmeni, savukārt pie tuvākās dzīvojamās mājas skaņas līmenis ne reizi nesasniedza 80 dB(A) līmeni.

[26.1] Savukārt 2025. gada 22. oktobra paskaidrojumos pieteicējs, atsaucoties uz PVO Vadlīnijām, jau nonācis pie cita viedokļa un uzskata, ka pie Kolizejam tuvākās dzīvojamās mājas būtu samērīgi noteikt 55 dB L_{den} (dienas laikā) un 45 dB L_{night} (nakts laikā) jaudu. Līdz ar to Lēmums un Līguma grozījumi neatbilst šim sliekšnim, jo Līguma grozījumu 3. punkts paredz iespēju Kolizejā sasniegt skaņas jaudu līdz 75 dB(A) bez intervāla norādes.

Pirmkārt, apgabaltiesa secina, ka tiklīdz ir izpildītas pieteicēja prasības attiecībā uz pasākumu norises nosacījumiem, tā aizvien tiek izvirzītas jaunas prasības.

Otrkārt, pieteicējs acīmredzami jauc trokšņa mērvienības, jo dB(A) un dB L_{den} (dB L_{night}) nav viens un tas pats; tās ir atšķirīgas mērvienības trokšņa mērīšanai : dB(A) mēra tūlītēju skaņas skaļumu, bet dB L_{den} (*Day-Evening-Night*) ir integrēts rādītājs, kas raksturo vidējo trokšņa līmeni diennaktī; dB L_{night} ir vidējais trokšņa līmenis decibelos, kas mērīts nakts laikā (parasti no plkst. 23.00 līdz 07.00).

Apkopojot iepriekš minēto, apgabaltiesai nerodas šaubas par Lēmuma un Līguma atbilstību sabiedrības interesēm, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārums un sabiedrības interešu ieguvumu. Kā jau tika secināts, trešā persona nekustamo īpašumu ir lietojusi un nav saskatāmi tiesiski šķēršļi liegt tai minēto īpašumu turpināt izmantot atbilstoši paredzētajam mērķim. Sabiedrības interešu ieguvums ir lielāks, nekā to iedzīvotāju daļas, kuru intereses pārstāv pieteicējs, vēlme dzīvot klusākā vidē. Privātpersonu tiesību būtisku ierobežošanu ar Lēmumu un Līgumu apgabaltiesa nekonstatē, līdz ar to domes un trešās personas apelācijas sūdzības ir atzīstamas par pamatotām, bet pieteikums ir noraidāms.

Par zaudējumu atlīdzināšanu

[30] Pieteicējs lūdz atlīdzināt zaudējumus 18 043,28 euro, kas saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu. Pirmās instances tiesa pieteicēja pieteikumu šajā daļā apmierināja daļēji, uzskatot, ka atlīdzināmi mantiskie zaudējumi 1560,90 euro, pārējā daļā prasījums par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu saistībā ar juridisko palīdzību noraidīts. Šajā daļā spriedumu pārsūdzējis atbildētājs, bet pieteicējs ir iesniedzis pretapelācijas sūdzību, lūdzot atlīdzināt mantiskos zaudējumus pilnā apmērā –18 043,28 euro, ko veido izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību.

Izskatāmajā gadījumā apgabaltiesa pieteicēja pieteikumu atzīst par nepamatotu un noraidāmu, līdz ar to nav pamata atlīdzināt zaudējumus, ko veido izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību. Līdz ar to arī šajā daļā pieteikums ir noraidāms.

[31] Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums nav pamatots, jo tiesa neizvērtēja Lēmuma samērīgumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309. pantu un 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /Nosaukums A/ pieteikumu par Rīgas domes 2024. gada 27. marta lēmuma Nr. RD-24-3440-lē (prot. Nr. 116, 36. §) un uz tā pamata 2024. gada 7. augustā starp Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašuma departamentu un /Nosaukums B/ noslēgtā līguma par nekustamā īpašuma bezatlīdzības lietošanu atcelšanu un zaudējumu atlīdzināšanu 18 043,28euro.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente		V. Zommere
Tiesneši		I. Amona
		K. Berķis